İlk Tedrisat Müfettişlerinden
R. GÖKALP ARKIN
tarafından türkçe gramer müfredatına göre yazılan
ORTA OKULDA TÜRKÇE
1. 2. 3.
Son terimlere göre gramer dersleri, okuma kitablarındaki kelime ve cümleler. şair ve ediblerin hayatı.
Maarif Vekilliği tarafından bütün okullara tercihan tavsiye edilmiştir.
Her kitab 25 kuruştur.
İNKILÂB KİTABEVİ

Cumhuriyet

18 inci yıl sayı : 6188

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı 24299 - 24290

Cuma 7 İkinciteşrin 1941

TÜRKİYENİN EN MÜHİM ESERİ
DEĞİŞEN DÜNYA
A. HAMDİ BAŞAR
ın bu son derece mühim eserinin mevcudu kalmamıştır. Her Türk değişen dünyadan haberdar olmalıdır.
Fiatı: 80 kuruş.

Yeni Gümrük Kanunu dün Millet Meclisine verildi

Lâyihaya konulan umumî hükümler

Ankara 6 (Telefonla) — Gümrük kanun lâyihası bugün Meclise verildi. 173 maddeden mürekkeb olan bu lâyiha ile 11 nisan 1334 tarihli gümrük kanunu meriyetten kaldırılmaktadır. Lâyihanın umumî hükümleri ihtiva eden birinci kısmında gümrük kontrolunun hudud ve şümulü, gümrük mevzuunda hükûmetin tanzimi salâhiyetleri, gümrük ithal vergisi ve istisnaları bahisleri, ikinci kısımda kara, deniz ve münakalâtı, üçüncü kısımda gümrük rejimleri, ithalât rejimi, vergi ve resim mükellefiyetini tehir eden haller, ithalât rejimi, posta rejimi, hudud rejimi, denizden kurtarılan eşya, gümrüklerce tasfiye edilecek eşya, gümrüklerin çalışma zamanları ve saireye aid hükümler bulunmaktadır. Dördüncü kısımda cezaî hükümler vardır. Beşinci kısım müteferrik hükümlere tahsis olunmuştur.

Yunanistanda Kıtlık

Stokholm'de çıkan büyük bir Isveç gazetesi muhabirinin Atina hakkında bizzat mahaınne görerek yazdığı bir mektubun hulâsasını İsviçre gazetelerinde tüylerimiz ürpererek okuduk. Isveç gazetesinin muhabiri tahsisan Atinadan bahsettiği ve İsviçre gazetesi bu yazının hulâsasını (Atinada kıtlık) başlığı altında neşreylediği halde biz yazımızı (Yunanistanda kıtlık) başlığile vermekte hiç tereddüd etmedik. Gerçi Atina büyük bir istihlâk merkezi olmak hasebile karadan ve denizden dışarı ile alâkası kesilmiş memleketin en zarurî ihtiyac maddeleri bakımından yoksuzluğu şüphesiz en ziyade orada hissolunur. Fakat Yunanistan oldum olasıya gıda maddelerinin çoğunu dışarıdan tedarik eden bir memleket olduğu için Atinadaki sefaletin derece derece bütün Yunanistanda mevcud olduğunda elbette tereddüde mahal yoktur.

Nitekim nasılsa Yunan adalarının birinden Türkiyeye getirilen ve orada şimdi ekmek diye yenilen bir maddenin acı hikâyesini geçen gün Ankarada bu maddeyi bizzat görmüş olanların dillerinden dinlemiştik. Yunan adasının masa üzerine atılan ve oraya tıpkı bir taş sıkletve tınnetile düşen ekmeğini herkes ilk bakışta kara renkli bir maden cevheri sanmışlar, ve bunun insanlar tarafından yenen bir ekmek olduğu kendilerine söylendikten sonra büyük bir hayret ve merakla muayenesine geçerek gözlerine inanmak istememişlerdir. Çünkü muayeneden sonra dahi bu madde ile bizim bildiğimiz ekmek arasında uzaktan uzağa bile bir alâka ve münasebet bulamamışlar, hatta adına ekmek denilen bu kara ve kuru halitanın nelerden terkib edilmiş olacağını bile anlıyamamışlardır. Buna göre kıtlığın yalnız Atinada değil, Yunanistanın diğer taraflarında da hüküm sürdüğünde artık şüphe edemeyiz.

İsveçli muhabir şimdiye kadar gıda maddeleri müşkülâtile karşılaşmış birçok memleketler gördüğünü ve fakat Atinada gördüklerinin bunların hiçbirile kıyas olunamıyacak kadar müthiş ve feci olduğunu söylüyor. Bilhassa küçük çocukların vaziyetleri pek yürekler acısıdır. Hastaneleri dolduran küçüklere ihtiyaclarının yarısı kadar bile süt verilemiyor. Bunun neticesi olarak o körpe vücudler kadide dönmüşlerdir. On, on beş aylık çocukların tartısı 5-6 kiloyu geçememekte ve zaten bunlar arasından bir çok ölüm kurbanları verilmektedir. Gıdasızlıktan vücudleri tabiî büyüme yolunu takib edemiyen çocuklar arasında kemik hastalığına tutulanlar çoktur.

İsveçli meslektaşın müşahedeleri bilhassa hastanelerdeki çocuklar üzerinde toplanıyor. Siz hastaneye getirilmiyen, getirilemiyen çocukların daha çok olacağını kendiniz tasavvur edebilirsiniz ve bu bir hakikattir. Onların hali hastanedekilerden hiç de farklı bir şey olmıyacağını da tereddüdsüz kabul etmenizde hata yoktur. Kıtlık içinde bulunan bir memleketin hastane içile dışı arasında elbette büyük bir fark bulunamaz. Bulunsa da belki bu dışarı aleyhine bir fark olur. Çünkü ne olsa hastanedir diye oralara elbette imkânın en ileri derecesinde gıda maddesi verdirilir.

Yunanistandaki kıtlığın öldürücü tesirleri yalnız küçük çocukları yakıp kavurmuyor. Eğer orada meselâ ekmek, muhabirin dediği gibi, son günlerde nüfus başına günde 100 grama indirilmişse büyüklerin dahi ne halde bulunacaklarını yalnız bu ekmek miktarından istidlâl etmek mümkündür. Ekmek için böyle olunca haricden getirilen diğer gıda maddeleri için vaziyetin başka türlü olmıyacağı şüphesizdir.

Yunanistanda iaşe işlerinin bu şekli almasında şaşılacak hiçbir cihet yoktur. Çünkü normal zamanlarda dahi Yunanistan gıda maddelerinin çoğunu haric-

YUNUS NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Japonya Amerika ile anlaşmak istiyor

Başvekil Tojo yeni bir sefirle, Ruzvelte mesaj yolladı

Tokyo 6 (a.a.) — Resmen bildirildiğine göre Japonyanın eski Berlin sefiri Kurusu Japonyanın Vaşington sefirine yardım etmek için 7 sonteşrinde Amerikaya hareket edecektir.

General Tojo'nun Ruzvelt'e mesajı

Nevyork 6 (a.a.) — Japonyadan memuriyeti mahsusa ile gelen Kurusu'nun Vaşingtona Pasifiğe aid meselelerin halli için İmparator tarafından tasvib edilmiş bir formül, General Tojo'dan Ruzvelt'e hitaben bir mesaj ve ihtilâfın dostane yollarla halli için teklifler getirdiği söylenmektedir.

Hull'ün beyanatı

Vaşington 6 (a.a.) — çarşamba günü akşamı gazetecileri kabul eden Hariciye Nazırı Cordell Hull Avrupaya gelmek için yola çıkan Japon diplomatı Kurusu'nun Amerika tarafından davet edilmediğini açıkça söylemiştir.

Nazır Amerika hükûmetinin Kurusunun vazifesile hiç bir alâkası olmadığını beyan etmiştir. Bununla beraber kendisine karşı lâzım gelen nezaket gösterilecektir.

Japonya Rusyayı protesto etti

Tokyo 6 (a.a.) — Neşredilen resmî bir tebliğe göre, «Kchiman» nin uğradığı kaza hakkında yapılan tahkikat, geminin Rus karasuları haricinde serseri bir Sovyet mayinine çarptığını göstermiştir. Bu sebeble Hariciye Nazır muavini M. Nişi, Sovyet elçisini davet etmiş ve kendisine bir protesto notası tevdi eylemiştir.

Bolşevizme karşı müşterek mücadele

Mareşal Petain gönüllülere «gelecek savaşlarının» arifesindeki vazifelerini bildirdi

Paris 6 (a.a.) — Mareşal Petain, bolşevizme karşı harbeden Fransız gönüllüleri lejyonu kumandanı albay Labonne'un tazimlerine ve yarsubaylar grupunun Brinon tarafından Almanyadan getirilen ihtiram ve bağlılık mesajına cevaben ezcümle demiştir ki:

«— Bana hitab eden sadakat mesajınız, beni hem asker, hem devlet reisi sıfatile derin surette mütehassis etti. Gelecek savaşlarınız arifesinde askerî şerefimizi kurtarmak vazifesinin kısmen

(Arkası sahife 3, sütun 7 de)

Amerika Cumhur Reisi M. Ruzvelt

AMERİKA AZMİNDEN DÖNMEDİ

Ruzvelt diyor ki:

«Demokrasilere yardım taahhüdümüzü yerine getireceğiz, onlara silâh vermekte devam edeceğiz»

Vaşington 6 (a.a.) — Beyaz Sarayda toplanan beynelmilel iş bürosu konferansının 250 murahhasına hitab eden Reis Ruzvelt nutkunda, istikbalde hür bir dünya mevcud olabilmesi için, Birleşik Amerika milletinin taahhüde girişmiş olduğunu ifade ve bütün içtimaî ve iktısadî teşekkülleri memleketin bu taahüdünü yerine getirebilmesi için yardıma davet etmiştir.

Reis Ruzvelt, devam ederek, batı yarım küresinin Almanyanın tam hakimiyeti altına girmesi için yapılacak taarruzun vakit ve yerinin Alman tarifesinde daha şimdiden tespit edilmiş olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

«— Birleşik Amerika, millî müdafaa için daha fazla istihsal alabilmek maksadile üç ekiple günde sekiz saat çalışmak yahud körükörüne intizar şıklarından birini tercih mecburiyetinde kalmıştır. Son şık hiç bir zaman şimal Amerikanın şiarı değildir.

Serbest çalışmak istiyen Amerika işçisi, Hitler'in harbi kazandığı takdirde kendisini bekliyen akıbetin ne olacağı hakkında hayale kapılmamaktadır. Amerika işçisi, yalnız dörtte biri hür ve dörtte üçü köle milletlerden mürekkeb olan bir dünyada Amerika milletinin normal hayatının temin edilemiyeceğini bildiği gibi İngilizlere, Ruslara, Çinlilere silâh vermeğe ve bunu şimdiden yapmağa mecbur olduğumuzu da biliyor.»

Millî Şefin son nutku

Berlinde hususî bir memnuniyet ile karşılandı

Alman Hariciyesinin «Times» e cevabı

«İsmet İnönünün müşahedelerine ve realist siyaset anlayışına dikkat edilmelidir»

Berlin 6 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor: Londrada çıkan Times gazetesi, Rus cephesindeki askerî hâdiselerin inkişafı Türkiye için bir tehlike olduğunu yazmaktadır.

Times'in vaziyeti böyle göstermek teşebbüsüne Berlin siyasî mahfillerinde ciddi nazarla bakılmamaktadır. Hususile ki mes'ul Türk siyasetçileri bu teşebbüslerin arkasında neler gizlendiğini ve İngiliz - Rus ittifakında ne gibi menfaatler bulunduğunu uzun zamandan beri herhalde anlamış olacaklardır. Berlin, Türkiye Reisicumhuru İsmet İnönünün Cumhuriyet bayramı münasebetile memleketin siyaseti hakkında söylediği nutukta tespit ettiği açık hedefte bu mütaleanın bir müeyyidesini görmektedir. İsmet İnönünün Türkiye ile büyük devletler arasındaki münasebet'ere dair yaptığı müşahedeler, dün Alman Hariciye Nezaretinde beyan olunduğuna göre, alâka ile ve Alman - Türk münasebetleri hakkındaki sözleri de hususî bir memnuniyetle kaydedilmiştir. Türkiye Cumhurreisinin nutkunu Alman basınının belirtmiş olması iki memleket arasındaki dostluk münasebetlerinin na-

(Arkası sahife 3, sütun 7 de)

Alman harb tebliği

Sıvastopol topçu ateşi altına alındı

Kırımda bozguna uğrıyan Rus orduları

Vapurlara binecek iskele ve kaçacak vapur bulamıyorlar

Führerin umumî karargâhı 6 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Kırımda bütün cephe üzerinde mağlûb edilen düşmanın takibine muvaffakiyetle devam ediliyor. Yayla dağlarında, Alman ve Rumen kıt'aları, ikiye bölünen düşman teşkillerini mağlûb etmişler ve Yalta ile Ficodosia arasında, geniş bir cephe dahilinde, Karadeniz sahiline kadar ilerlemişlerdir.

Sıvastopolun şarkındaki dağlarda da düşman mukavemeti, keza kırılmıştır.

Alman hava kuvvetleri bu harekâta yardım etmiş ve Sovyetlere, Kırım sularında ve Karadenizin şimal doğu sahili açığında, gemi zayiatı verdirmişlerdir. Alman tayyareleri ceman 13.000 tonluk asker nakliye gemisi batırmışlar, 4 ticaret gemisini hasara uğratmışlardır.

Leningrad önünde, düşmanın yaptığı şaşırtma teşebbüsleri püskürtülmüştür. Alman bataryaları, Leningradda ve düşmanın Finlandiya körfezindeki sularında askerî ehemmiyette hedefleri dövmüşlerdir.

Alman hava kuvvetlerinin Gorki sa-

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Askerî vaziyet

Alman - Rus cephesinde görülen manzara

Almanların, Leningradı kendiliğinden düşmeğe bırakarak Moskova muharebesini, karakış gelmeden bitirmek istedikleri anlasılmaktadır

Yazan: Emekli General
H. Emir Erkilet

Bütün şark cephesinde son durumu gösterir harita

Almanların, kış gelmeden almak istedikleri Moskova önlerinde 48 saattenberi yeniden faaliyete geçtikleri, Sovyet kuvvetlerinin Kırımda, Sıvastopol, Yalta ve Kerç müstahkem limanlarına çekildikleri, Donetz havzasında Stalino'nun 65 kilometre şimal doğusunda Gorlowka şehrinin Almanlar tarafından alındığı Londra membalarından haber verilmektedir. Almanlar bermutad harb hareketlerinin tamamile inkişaf etmiş bulunduğu Kırımdan başka hiç bir yerdeki hareketlerden bahsetmemektedirler.

Alman orduları hakikatte ne yapıyorlar? Bunu ancak kendilerile Sovyetler bildirirlerse bilebiliriz. Fakat Alman başkumandanlığının ne yapmak istediği bir sır olduğu için bu, onun tarafından ifşa edilemez. Bu sebeble bu hususta ancak istidlâllerde bulunabiliriz.

Bugün Alman orduları Leninrgad gar-

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

İhtilâlin 24 üncü yıldönümünde...

Stalin mühim bir nutuk söyledi

«Harb Sovyetler Birliğini dağıtmadı, daha kuvvetlendirdi»

«Kış geldi, Almanlar Moskova ve Leningradı alamıyacaktır, topraklarımızda bir tek Alman bırakmayıncıya kadar dövüşeceğiz»

«Düşman 4,5 milyon kişi kaybetmiştir»

Moskova 6 (Radyo, saat 18,20) — Sovyetler Birliği Başvekili Stalin, ihtilâlin yirmi dördüncü yıldönümü münasebetile Moskova Sovyetinin fevkalâde içtimaında bir nutuk söyledi. Sürekli alkışlarla karşılanan Stalin hulâsaten dedi ki:

«— Düşman, Sovyetler Birliğine ta-

(Arkası sahife 3, sütun 7 de)

Sovyet harb tebliği

Gorlowka da tahliye edildi

Londra, Moskovanın akıbetini derin endişe ile görüyor

Sibiryadaki Rus kıt'aları tayyarelerle garba nakledilmektedir

Moskova 6 (a.a.) — Öğle üzeri neşredilen Sovyet tebliği:

5 sonteşrin gecesi kıt'alarımız bütün cephelerde düşmanla çarpışmışlardır.

Tebliğin zeyli

Moskova 6 (a.a.) — Sovyet tebliği zey-

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Birkaç söz

Hotel Sacher

Sokakta bir duvar ilânı gözüme çarptı. Sinemalardan birinde (Otel Saşer) adlı bir filim gösterileceği yazılı idi. O esnada boş bulunan zihnim, bu iki kelimeye takıldı, kaldı.

Otel Saşer, bu da ne demek? Garb dillerinden hiç birine böyle bir otel ismini katıştıramıyordum. İşin içinde muhakkak bir yanlışlık vardı.

Omuzlarımın üzerinde boş bir mavna hafifliği ile kıpırdayan kafam, «bana mı?» demeden meseleyi yarım saniyede hallediverdi: Filim, bir Alman filmi idi ve ismi (Hotel Sacher) olacaktı. İlânı hazırlatanlar almanca kelimeyi Fransız telâffuzuna göre okuyup Zaher yerine Saşer deyivermişlerdi. Kim bilecek?

Bazı adlar vardır ki, başlı başlarına bütün bir şehri, bütün bir memleketi ve bütün bir devri canlandırmaya yeterler. İşte Hotel Sacher de eski Viyanayı ve eski Avrupayı temsil eden birkaç meşhur isimden biridir. Bir vakitler kibar Avrupa sosyetesinin toplantı yeri olan bu otelin ben ancak değişmiş, zamana uymuş şeklini görebilmiştim. Salonlarında prenslerle arşidüklerin işünuş âlemlerini, pastahanesinde konteslerin çay sohbetlerini, orada birer hayalet gibi dolaşan ihtiyar garsonlar bize iç çekerek anlatırlardı. Sırma üniformalı zabitler, ipek tuvaletli kızlarla nasıl vals oynarmış, elenmiş bir cemiyetin en güzide ferdleri burada nasıl eğlenirmiş; biriken milyonlar, şampanya şişelerinden köpük halinde nasıl akıp gidermiş, onlardan dinlerdik.

1913 de tabii ömrünü bitiren müesseseyi, ihtiyar ve muhafazakâr patron Madam Sacher, bir müddet zorla yaşatmaya çalışmış. Modern konfor en basit yerlere kadar sokulduğu halde, o, kalorifer tesisatını kurdurmuyor, sıcak - soğuk su tertibatını yaptırmıyormuş. 1918 den sonraki ihtilâllerle manen ve maddeten mahvolan müflis bir asılzadeler döküntüsü, bu geri zihniyetli, gülünc ve konforsuz berhanede beş on sene can çekiştikten sonra bütün bütün ortadan silinmiş. Biz Viyanada talebe iken başka ellere geçen otel asrın icablarına uyarak kendine yeni bir çeki düzen vermeğe gayret ediyor, bol sermayeli büyük oteller arasında, sahneden çekilmek acısına katlanamıyan, sesini kaybetmiş bir şantöz gibi bocalayıp duruyordu.

Fakat bugün hâlâ Hotel Sacher dendiği zaman eski Viyana hatırlanır. O da Hotel Sacher'in arkasından karanlık tarih sahifelerine karışmadı mı?

Hotel Sacher ve eski Viyanadan sonra dünkü Avrupanın da, sarsıntılar geçirerek, bir daha dönmemek üzere yeni hayat şartlarına uymakta olduğunu iyi görmek için bu gibi hatıralar arasıra faydalı oluyor..

N.

Kırımda tehlikeye giren Rus şehirlerinden Yalta'nın umumî görünüşü

Kırımda sıkı çember içine alınan Sıvastopoldan bir manzara

HAVACILIK

Şark cephesinde

Cenubda ve Moskova üzerine yapılan harekâtın inkişaf şartları, Almanların nihayet hava hâkimiyeti kurduklarına delâlet edebilir

Yazan: **Arif Ahıskal**

Şark cephesinde hava üstünlüğünün hangi taraf lehinde tecelli ettiği artık inkâr edilmez bir hakikat olarak kendini meydana vermiş bulunuyor. Alman havacılığının harbin ilk günleri zarfındaki baskınları neticesinde sayısı binleri aşan Sovyet tayyaresinin meydanlarında yakalanmış bulunması ve tahrib edilmeleri, her gün bir parça daha emin adımlarla hamlelerini yapmakta bulunan Alman tayyareciliği lehinde bir hâkimiyet havası yaratmaktan geri kalmadı.

Hava hareket serbestisini elde ettikten kısa bir zaman sonra havalardaki kontrolu da eline aldığı iddia ve itiraf edilen Alman havacılığı, kara ordularının Moskova üzerine dönmesinden sonra artık hâkimiyetini tamamlamış oldu' Şimal, merkez ve cenub bölgelerinden Moskova doğru uzanan hatlar üzerinde ve bilhassa cenub bölgesinde Alman tayyarecilerinin faaliyetleri göze çarpmaktadır. Burada; nakliye tayyareciliğinin gördüğü hizmetler çok kıymetli olmaktadır. Vâkıa, Almanlar şark cephesinde paraşütçü kıt'alarını çok az kullanarak, cepheyi daha ziyade önden yarmağa, motörlü ve zırhlı vasıtalarla söküp atmağa gayret göstermişlerse de, hava piyadelerinin yardımından müstağni kalamamışlardır. Moskova üzerine olan yürüyüşte merkez cephesi kadar ehemmiyeti ve hattâ ondan daha külfetli işleri olan cenub kısmında nakliye tayyarelerile sevkedilen piyadeler, stratejik noktaların işgalinden umulan ve tasarlanan muvaffakiyetleri göstermişlerdir.

Gerek buralarda, gerekse cephelerin diğer esaslı ve tali bölgelerinde Sovyet havacılığının faaliyeti son zamanlarda Alman hava faaliyetinin yüzde beşi derecesini aşmaktan çok uzak kalmaktadır. Leningrada tevcih edilen devamlı pike bombardımanlar hiç bir mukabeleye maruz kalmamakla beraber, Moskova üzerine yapılan sürekli gece taarruzları kâfi görülmiyerek, hava bombardıman taarruzlarının daha ziyade gündüz gözile ve çok daha müessir surette yapılmalarına başlanmıştır.

Moskova taarruzlarına mukabil Alman hudud şehirlerinin bile tehlikeden uzak olarak kalması, cephe boyunca iş gören pikecilerin faaliyet sahalarında mukabil bir hava tertibinin pek göze çarpmamış bulunması biraz da Sovyet Rusya havacılığının aleyhinde tahmin ve kanaatlerde bulunmağa sevketmektedir. Bundan çok kısa bir müddet önce cepheler üzerinde cereyan eden hava muharebeleri ve biraz daha eski olan Berlin bombardıman taarruzlarının sıklaştırılması, bu havacılığın son gayretleri olarak tasarlanabiliyordu. Fakat kat'i olarak bir hüküm vermek imkânlarına malik değildik. Şimdi ise görülüyor ki, cepheler üzerinde ve cepheler gerisinde faaliyet sahaları daha ziyade Alman havacılarına fırsat vermekte devam ediyorlar.

Bir demokrasi yardımının bugün için Sovyet Rusya havacılığına kalkınma fırsatı verip vermiyeceği düşüncesi vardır. Daha ilk zamanlarda ve uzun bir devresi konusma ve plân kurma şeklinde geçen devrelere başlamış bir hareket bulunsaydı, belki de Sovyet havacılığı tam manasile hâkimiyeti kaptırmaz ve bugün yüzde beş kadar tahmin edilen mukabil hamlelerini daha kuvvetli vurmak avantajını kaçırmazdı.

Sovyet havacılığına son günlerin düşecek en mühim vazifesi Moskovanın müdafaasında idi. Bu istikamete ilerliyecek Mihver zırhlı vasıtalarının önderliğini yapacak ve şimdiye kadar motörlü ve zırhlı silâhların muharebelerinde tesadüf edilen kolaylığı gösterecek Alman tayyareciliğine karşı durarak onların harekâtını aksatmak hem güç ve hem de muvaffak olabilecek bir tabiye sistemi olurdu. Halbuki Sovyet havacılığının bu noktadan pek hazırlıklı olmadığı meydana çıkıyor. Daha ziyade, Moskova müdafaasında rol alacağını tahmin ettiğimiz Kızıl tayyareciliğin merkez cephesinde henüz ses çıkmamış bulunuyor.

Moskovanın şarkında hazırlanmakta bulunduğu iddia edilen bir müdafaa ordusunun muhtelif silâhları arasında bir hava birliği kurarak hasmı karşılamak ihtimali var mıdır, Yok mudur?. İşte bunu kestirmek pek de kolay değildir. Ancak bu kuvvetin içinde böyle bir hava birliği bulunsaydı, en sıkışık bir devre olarak gösterilecek bu günlerde faaliyete geçmeleri ihtimali fazla idi.

Kızılordu havacılarının, harbin ilk günlerindenberi ve üç aydır devamlı olarak baskınlara uğradığı kabul edilince, bugün artık hava hâkimiyetini Almanların elinden alacak ve kat'i neticeli bir muvaffakiyet kazanacak halde bulunabileceği iddia edilmekten uzak kalmaktadır. Mevzii hava muharebelerinin vereceği ufak tefek şansları böyle uzun devreli üstünlükler şeklinde de kabul etmek fazla nikbinlik olacaktır.

Sovyet havacılığının bu bir iki hafta zarfında bir kalkınma yapması ihtimali zayıftır. Ancak, Ural mıntakalarında kurulacağı tasarlanan bir müdafaa hattile önümüzdeki 1942 ilkbaharına kadar dayanmak ve demokrasi yardım malzemesile toparlanarak mukabil taarruza geçmek ümidleri tahakkuk ettirilirse, bir hareket beklenebilir.

Netice olarak diyebiliriz ki; malzeme sayısının fazlalığı önünde baskın tabiyesinde muvaffak olan Alman havacılığı artık hava üstünlüğünü kurabilmiştir. Cephenin merkez ve cenub bölgelerinde en filî devreler yaşanmaktadır. Bilhassa cenub bölgesinde Sovyet hava faaliyeti Alman tayyare faaliyetinin yüzde beş veya onunu aşacak bir canlılık gösterememektedir. Bu vaziyet kara ordularının hareketleri inkişafında müsaid fırsatlar hazırlamaktadır. Bunu teyid eden Alman ilerleyişi açık olarak göze cenubda çarpmaktadır.

A. AHISKAL

Doğru değil mi?

Yüksekkaldırım ıslah edilmelidir

Evvelce ehemmiyeti pek göze çarpmıyan Yüksekkaldırım son zamanlarda Galatayı Beyoğluna bağlıyan yegâne geçid yeri halini almıştır. Yokuşun «Galibdede caddesi» ismini taşıyan üst kısmı bundan on sene evvel parke taşile döşenmişse de son zamanlarda havagazi, elektrik ve telefon tesisatını yenilemek için açılan çukurlar dolayısile kolay yürünmez ve geçilmez bir haldedir. Altı kısım ise, gerek kaldırım, gerekse aydınlık cihetinden çok fakir ve perişan vaziyettedir. Belediyemiz, kış yağmurları ve çamurları basmadan evvel bu yokuşu düzelttirecek olursa, şehir ahalisinden büyük bir kısmına bir hizmette bulunmuş olacaktır.

Doğru değil mi?

Şehir haberleri

Valinin Ankarada yapacağı temaslar

Şehrimizde kurulacak murakabe teşkilâtı ve iktısadî vaziyet hakkında izahat verecek

Ankaraya giden Vali ve Belediye reisi Dr. Lûtfi Kırdar, Ticaret Vekâletinde kurulan İaşe ve Murakabe umum müdürlüğünün kadrosile salâhiyet talimatnamesi hakkında verilen raporların tetkikinde bulunacak ve şehrimizin iktısadi vaziyeti etrafında izahat verecektir.

Yeni yapılacak teşkilâtta, halen faaliyette bulunan komisyon tarzına nihayet verilerek bunun yerine komite şeklinin ikamesi düşünülmektedir. Vali veya Vali muavininin riyasetinde her gün öğleden evvel ve sonra iki toplantı yapacak olan bu komitenin Bölge Ticaret, Bölge İktısad, İaşe, Belediye İktısad müdürlerile Fiat Murakabe şefi ve Ticaret Odası umumi kâtibi tabii azası olacaktır. Ayrıca, Ticaret Odasından bir sanayici ile bir tüccar da bulunacaktır.

Komite, haftada iki gün de umumi toplantılar yapacak ve bu toplantılara Sümer Bank, Yerli Mallar Pazarları müdürü, Milli Sanayi Birliği umumi kâtibi, İthalât ve İhracat birlikleri umumi kâtibi iştirak edecektir.

İhtikârla mücadele için yeni tedbirler alınacak, kaza merkezlerinde de teşkilât vücude getirilecektir.

Mısırçarşısının 150 sene evvelki halini gösterir resim bulundu

Mısırçarşısının bundan 150 sene evvelki vaziyetini gösteren bir resim elde edilmiştir. Bu resme göre, çarşının bugün kapalı bulunan bazı kapılarının evvelce açık olduğu anlaşılmaktadır. Yapılacak tamirat esnasında, -bu resim örnek ittihaz edilerek - çarşının eski vaziyeti gözönünde bulundurulacaktır. İç ve dış tamiratının ikmalini müteakib, çarşının başlıca hususiyetini teşkil eden baharatçılara tercihan birer yer temin edilecektir.

Kasabların gizli faturası ele geçti

Toptancı kasablarla perakendeci kasablar arasında nark harici alınıp verilen paralara aid bir toptancının faturası dün ilk defa Fiat Murakabe memurları tarafından ele geçirilmiştir.

Uzun müddettenberi bu munzam ücret listelerini ele geçirmek için dolaşan memurlar, nihayet Tütün gümrüğünde 18 numarada kasab Osmanın dükkânına toptancı Hasan Gürel tarafından gönderilen listeyi yeğeni İsmail Hakkı elinde yakalamışlardır. Bu faturada toptancıların perakendeci kasaba etin kilosunu 70 kuruşa kadar sattıkları görülmüştür. Buna göre, toptan satışlar perakende narkın da fevkinde yapılmaktadır.

Cesedin hüviyeti anlaşıldı

Evvelki akşam Sirkecide Araba iskelesi önündeki sahilde bulunan cesedin, Mehmed oğlu 1321 doğumlu Selânikli İbrahimin cesedi olduğu anlaşılmıştır. Adli hekim Enver Karan, cesedi Morga kaldırtmıştır. Ölüm sebebi otopsi ile araştırılmaktadır.

İpsiz Receb yakalandı

Şeker Bayramının birinci günü, Üsküdar hapisanesinden yirmi seneye mahkûm İpsiz Receb adında bir katil kaçmıştı. Bu firari katilin Kasımpaşada gizlendiği anlaşılmış ve dün öğleden sonra alınan tertibatla saklanmakta olduğu yerde yakalanmıştır.

İpsiz Receb dün geç vakit Kasımpaşa merkezinden Emniyet müdürlüğüne getirilmiştir. Bugün Müddeiumumiliğe teslim edilecektir.

GÜNÜN MEVZUU

Karadenizde bulunan Kızıl filonun akıbeti

Yazan: **Abidin Daver**

Hemen hemen bütün Kırımın Almanlar tarafından işgali ve Sivastopolun tehdide maruz bulunması, Karadenizdeki Rus filosunun âkıbeti ne olacağı hakkında bir takım mütalea ve farazi yelere yol açtı. Bulgar radyosu, Karadeniz filosu için şu üç şıktan birini tercih etmek mecburiyetinde olduğunu söylemiştir:

1 — Kafkasya limanlarına iltica etmek,

2 — Türkiyeye sığınarak Boğazlardan çıkmağa çalışmak,

3 — Kendi kendini batırmak,

Bulgar radyosu, bu üç ihtimali tetkik ederek üçüncüsünde karar kılmıştır. Bu mevzuu bir de biz tetkik edelim.

***

Karadenizdeki Rus filosu, Alman - Sovyetler harbi başlarken şu gemilerden mürekkebdi:

1 zırhlı, 1 tayyare gemisi, 1 ağır kruvazör, 3 hafif kruvazör, 3 filotillâ lideri, 11 - 12 muhrib, 2 - 4 torpidobot, 30 - 40 denizaltı, 6 mayin gemisi, 30 kadar hücumbotu veya motorbot,

Bütün bu gemiler hakkında, «Cumhuriyet» te müteaddid defalar, ayrı ayrı tafsilât verdiğimiz için, bugün ayni şeyi tekrara lüzum görmüyoruz. Almanlar bu gemilerden bazılarını batırdıklarını bildirmişlerse de filonun hakikî zayiatını kat'iyetle bilmiyoruz. Bu donanmanın ilk vazifesi, Sivastopol müdafaasına yardım etmektir. Sivastopol düştüğü veya harb gemileri Alman tayyarelerinin hücumları karşısında Sivastopolda tutunamadıkları takdirdedir ki Kızıl filo, Bulgar radyosunun söylediği gibi, yukarıki üç şıktan birini tercih etmek mecburiyetinde kalacaktır. Şimdi bu üç şıkkı ayrı ayrı tetkik edebiliriz.

***

1 — Kafkasya limanlarına iltica:

Kafkasyanın Karadeniz kıyılarında bir takım iskeleler ve limanlar vardır: Anapa, Novrosisk, Gelincikkale, Tuapse, Soçi, Gargri, Pitsunda, Suksu, Sohumkale, Oçemşiri, İlori, Poti, Batum gibi. Fakat bunlar arasında, Ancak Anapa, Novrosisk, Tuapse, Sohumkale, Poti ve Batum bir donanmaya, bir dereceye kadar, sığınak olabilecek yerlerdir. Bunlardan da demiryolile, Kafkasyaya bağlı olanlar yalnız Anapa, Novrosisk, Tuapse, Poti ve Batumdur. Ayrıca Novrosisk, Tuapse ve Batum birer petrol borusu ile petrol kuyularına bağlıdırlar.

Anapa ile Novrosisk Kerç boğazına ve Kerç yarımadasına çok yakın, takriben 100 kilometre mesafededirler. Buralara sığınacak harb gemileri Kırımdaki tayyare meydanlarından uçup gelecek olan Alman tayyarelerinin şiddetli hücumlarına uğrayacaklardır. Anapada tamir atölyeleri olup olmadığını bilmiyoruz. Fakat Novrosisk'te bazı tamirathaneler vardır. Yalnız Novrosisk'te kışın çok sert rüzgârlar eser ki burasını harb gemileri için barınması tehlikeli bir hale sokar. Gerek Kırıma yakınlığı, gerekse Nordost dedikleri şiddetli sağanaklara açık olması dolayısile Novrosisk bir donanma için emin bir sığınak olamaz. Nitekim, Alman tayyareleri, bir kaç gün evvel Novrosisk limanını bombalamışlardır. Bu itibarla Rus donanmasının Kırıma nispeten daha uzak olan Tuapse, Soçi, Sohumkale, Poti, Batum liman ve iskelelerine dağınık bir halde iltica edeceğini kabul etmek daha doğru olur. Bunlardan Batumun küçük olmakla beraber mahfuz bir limanı vardır ve burası eskidenberi müstahkemdir. Fikrimizce, Rus filosu, bu liman ve iskeleleri nöbetleşe demir yeri olarak kullanacak, böylece yattığı limanı gizleyerek Alman hava hücumlarına uğramamanın çaresini araştıracaktır.

Ancak, bütün Kafkasya limanları Almanların eline geçtikten sonradır ki Kızıl filo için, Bulgar radyosunun ileri sürdüğü son iki şıktan birini tercih etmek mecburiyeti hasıl olacaktır.

2 — Türkiyeye iltica,

Bulgar radyosu Rus filosunun Boğazlardan geçerek Akdenize çıkması gibi Montrö mukavelesine uymıyan bir şekilden ihtimal olarak bahsediyor ve «bitaraflığını muhafazaya karar vermiş olan Türkiye buna razı olmıyacaktır; Türkiye razı olsa ve filo Boğazlardan geçse dahi Ege denizinde İtalyan donanması tarafından batırılacaktır» diyor. Türkiye bitaraflığını ilân etmiş olduğu için böyle bir ihtimal düşünülemez. Türkiyenin bitaraf kaldığı bir harbde, Boğazlardan muharib devletlerin harb gemileri geçemez; çünkü Montrö muahedesi buna cevaz vermez. Böyle olunca Kızıl filo, bitaraf Türkiyeye iltica edebilir; fakat Çanakkaleden dışarı çıkamaz; bizim sularımızda gözaltı edilir.

3 — Kendi kendini batırmak,

Kafkasya limanları Almanlar tarafından tamamile işgal edildiği ve buralarda üs bulmak imkânı kalmadığı takdirde, Kızıl filonun kendi kendini batırması sıkkına gelince, bu en kuvvetli ihtimaldir. Rus harb gemileri, Kafkasyanın müdafaasına, ellerinden geldiği kadar iştirak ederek çarpışırlar, harb ede ede batarlar; geri kalanları da kendi kendilerini batırırlar.

Çaresiz bir vaziyete düşmüş bir filo için, yapılacak şey, sonuna kadar harb ede ede batmak ve nihayet kendi kendini batırmaktır.

ABİDİN DAVER

HEM NALINA HEM MIHINA

Muzaffer olmak için

Harb, müdafaa ile değil, taarruzla kazanılır. İki kuvvetin, iki iradenin çarpıştığı her şeyde böyledir. Bir futbol müsabakasında, bir boks maçında dahi yalnız müdafaa ile muzaffer olmanın imhâm yoktur. Müdafaa, ancak taarruza geçmek üzere, vakit kazanmak için yapıldığı vakit müspettir; yoksa menfidir.

Hazırlanmadan harbe girmiş olan İngilterenin şimdiye kadarki harb siyaseti ve sevkulceyşi, hazırlanabilmek üzere vakit kazanmak için müdafaa vaziyeti almaktır. Fakat, İngilterede pasif bir müdafaa sevkulceyşile harbin kazanılabileceğini sananlar yok değildir. Bunlar arasında, meşhur bir askeri muharrir olan yüzbaşı Liddell-Hart da vardır. Yalnız müdafaa ile harbin kazanılamıyacağını, muzaffer olmak için taarruz etmek lâzım geldiğini pek iyi bilen ve söyliyen bu muharrir, diğer taraftan İngilterenin küçük bir ordu ile iktifa etmesini istiyenlerin başındadır. Harbden evvel bu fikirde idi, harb içinde küçük bir ordu ile muzaffer olmanın imkânsızlığı kat'iyetle anlaşılmış olmasına rağmen, o hâlâ, bu fikri müdafaa etmektedir.

Küçük bir profesyonel ordunun büyük milli orduları mağlûb edebileceğini geçici bir zamanlar, meşhur Alman Generali von Seekt de ileri sürmüştü. Fakat, o, bu iddiayı, inanmıyarak kasden yapıyordu. Çünkü, Versay muahedesi, Almanyaya yalnız 100 bin kişilik bir ordu beslemek müsaadesini veriyordu. Almanya, bir taraftan bu 100 bin kişilik orduyu bir subay ve erbaş kütlesi halinde yetiştirirken diğer taraftan da, milyonlardan mürekkeb millî ordunun teşkilâtını gizliden gizliye tekrar kuruyordu. General von Seekt o zaman, bir halk tabirile, galib devletlere kül yuttırmak için küçük bir profesyonel ordunun methini yapıyordu. Almanya, Versay muahedesini yırttıktan sonra, yüz bin kişilik küçük ordusunu bir solukta, bir milyon kişilik bir muvazzaf ordu haline getirdi. Bugün Alman orduları, yüzbinlerle değil, milyonlarla ölçülüyor ve bu milyonlar, başka milyonları mağlûb ediyor.

İngilterenin, düşmanı Almanya olduğuna ve Almanyayı ise karada yenmek lâzım geldiğine göre İngilizlerin muzaffer olabilmeleri için, imparatorluğun bütün kaynaklarını seferber etmek ve Amerikadan da yardım görmek şartile milyonlarla ölçülen büyük ordular vücude getirmesi icab etmektedir. 1914-18 harbinde Almanyayı, İngiltere ve müttefiklerinin, Makedonyaya ve Fransaya yığdıkları silâh, malzeme ve sayıca üstün ordular yenebilmişti.

İngilterede ve dominyonlarında bu hakikatten tegafül edenler, şimdi yavaş yavaş işi anlamağa başlamışlardır. Kanada meb'uslarından, muhafazakâr muhalefet lideri Hamson İngilterede yaptığı bir seyahatten memleketine döndükten sonra, «Avrupa karasını istilâ etmedikçe İngiltere için zafer kabil olamıyacağı» fikrinde bulunduğunu söylemiş ve «İngilterenin bu işi düşündüğünü temin edebilirim; fakat bunun tahakkuku, ancak bütün büyük Britanya dominyonlarının, Birleşik Amerikanın ve tekmil demokrasilerin tam yardımına bağlıdır.» demiştir.

Doğrudur. İngiltere başka türlü bu işin içinden çıkamaz.

Karagümrük cinayetinin muhakemesi bitti

Karagümrükte, bundan bir kaç ay evvel, içkili bir eğlenti meclisinde çıkan kavgada, Ahmed Lekesiz adlı bir genc, arkadaşı Ramazanı bıçakla gırtlağını keserek öldürmüştü. Aradaki eski bir meselenin tesirile bu cinayeti işlediği anlaşılan Ahmed Lekesiz, dün akşam İstanbul ikinci Ağırceza mahkemesince dört sene, on gün ağır hapse mahkûm edilmiştir. Kararda, suçlunun yaşının küçük olması ve aradaki eski meselenin tesiri cezayı azaltıcı sebeb mahiyetinde gösterilmektedir.

ELHAMRA

2 nci muvaffakiyet haftası

Büyük Millî Şef İsmet İnönünün vecizesile başlıyan

1914 ten Sonra

Bugünkü siyasetimizin zaferi — 25 senelik dünya siyaseti — Genc, ihtiyar her Türkün görmesi lâzım gelen film. — Türkçe.

HİCRAN YOLU

PIERRE BLANCHARD — ISA MIRANDA

Büyük Fransız filmi.

Yakında ELHAMRA'da

Sayın İstanbul sinema meraklılarına büyük müjdeler:

BU SALI TAKSİM Sinemasında

Cihanşümul romanların serefrazı «DEMİRHANE MÜDÜRÜ» şaheserinden adapte edilen, şark sinemacılık âleminin

2 nci büyük zafer tacı

KADIN KALBİ

(Türkçe sözlü - Arabca şarkılı)

Bütün kalblerde aşkın ateşini, bütün gönüllerde sevginin kudsiyet ve ulviyetini terennüm edecek

Büyük aşk ve ıstırab destanı

BU akşam SES Sinemasında

OLGA TCHECOWA ve BRIGITTE HORNEY

gibi 2 büyük ve dehakâr yıldızın yarattıkları

İKİ AŞK ARASINDA

Aşk ve ihtiras filminin ilk iraesi münasebetile

Mevsimin 2 nci GALA MÜSAMERESİ

San'atta ve aşkta rakib... İki kadının kalbinde san'at ve aşkın mücadelesi...

Bu hareketli ve kuvvetli filmde: BERLİN FİLARMONİK ORKESTRASI tarafından çalınan BEETHOVEN'in 5 inci senfonisini ve Rus milli şarkı ve danslarını dinliyecek ve göreceksiniz.

Bu akşam için yerlerinizin evvelden aldırılması rica olunur.

TAKSİM SİNEMASI

Müdiriyeti: Bu hafta görülmemiş bir muvaffakiyetle gösterdiği dünyanın yegâne süper filmi

Notr Dam'ın Kanburu

(Notre Dame de Paris)

Şaheserini, umumi taleb ve arzu üzerine

Bir hafta daha gösterecektir.

Bütün İstanbul halkının, tekrar tekrar görmesi lâzım gelen zengin, emsalsiz ve muhteşem bir filmdir.

Küçük hikâye

İhtiyar kayıkçı

Hadiye İclâl

Halicin tanınmış sandalcısı idi. Ona baharın ılık ve yazın sıcak günlerinde bembeyaz, göğsü açık gömleği, yamalı fakat tertemiz pantalonile Eyüb, Fener, Sütlüce iskelelerinde sık sık tesadüf edilirdi. Buruşmaya yüz tutan çehresi eski taravet ve tenasübünü kaybetmemişti. Yeşil gözleri gençliğindeki gibi pırıl pırıl parlıyordu. Ustura ile kazınan kafasında kıl görmek kabil değildi. Bembeyaz sakalının ihmal edilmeden taranıp kırpıldığı pek belli idi.

Bu muntazam dış manzarası arkadaşlarına, müşterilerine, huyu, tabiati hakkında çok iyi ve müsaid bir tesir yapıyor, onların üzerinde hoş bir intiba bırakıyordu.

Haydar Ağanın kapı yoldaşlarile bir defa bile kavgaya tutuştuğunu, sandalında taşıdıklarile uyuşamayıp çekiştiğini pek gören olmamıştı.

«Sadâbad»ın eski sihir ve füsununu bir an yaşamak ve hatırlamak isteyenler, Kağıdhane âlemlerinin eğlencelerini çocukluğunda sık sık dinlemiş olanlar derenin iç taraflarına doğru bir gezinti yapmak için hep onun sandalını tercih ediyorlardı.

Haydar Ağa da en ziyade kayığına genc çiftler bindiği vakit neş'elenir, gayrete gelir, kürekleri her zamankinden başka bir haves ve kuvvet ile çeker, sanki onların bahtiyarlıklarından taşan hava ile kocamış mevcudiyetine tazelik ve zindelik aşılamak isterdi.

İhtiyar kayıkçının başında epeyce kalabalık bir aile vardı. Ayakapının içerlek mahallelerinden birindeki uzak akrabadan dul kadınların, kız erkek bir çok çocukların ve torunların doldurduğu ahşab evde hiç sıkıntı çekmediğini, en küçük bir şeyin bile eksik olmadığını gören komşular, Haydar Ağanın sırf kayıkçılıkla bu sıkıntısız hayatı nasıl temin ettiğine şaşar dururlardı. Çünkü onun ayarı diğer esnaf bir Köroğlu bir Ayvaz yaşadıkları halde kabil değil iki yakaları bir araya gelmezdi.

***

Bir gün üstü başı muntazam, efendiden bir adam Eyüb iskelesinde ihtiyar kayıkçıya seslendi:

— Haydar Ağa siz misiniz?

— Evet efendım, benim..

— Sizi bana tavsiye ettiler..

— Efendim, Haydar bu civarda bir tanedir.. Şu sandala bakın, gıcır gıcır.. yeni boyadan çıktı.. eh, ben de pek kirli adam sayılmam..

— Bunlar, ilk bakışta görülüyor....

Üstü başı muntazam adam, sahile tamamile yanaşmış sandala doğru eğilerek alçak bir sesle:

— Kayıktan ziyade, dedi, bana seni methettiler... Ağzı gevşek değilmişsin... Sır saklamasını bilirmişsin.

— Ha. ha.. Tabii efendim D,, Denizin uğultusu kulaklarımı sağır etti Güneşin parıltısı gözlerimi kör.

— Öyle ise, yardım et de atlayayım.. Sütlüceye çek.. Oradan bir hanım alacağız, sonra Kağıdhaneye doğru gideceğiz.. Ama, en dibe, kuytu ve tenha yerlere.. Çünkü bizi pek az insanın görmesi ve bu gezintiden hiç kimsenin haberdar olmaması lâzım..

— Başüstüne efendim.. Böyle mahrem bir işde benden daha iyisini bulamazdınız!..

***

Halic o gün, pek nadir zamanlara mahsus bir güzellikte idi. Suları berrak ve çırpıntısızdı. Cumartesi, pazar olmadığı için de derede kalabalık yoktu. İnce vücudünü bej bir tayyorun sıktığı, sarı saçlarını ince hasır bir şapkanın örttüğü genc kadın, üstü başı muntazam adamın yanında korkak ve çekingen oturuyordu. Delikanlı nazikâne şekilde sol kolunu onun beline dolamış durmadan gönlünü alacak lâkırdılar söylüyordu.

Aradan yirmi beş dakika, yarım saat kadar geçmişti. Sandal derenin en sığ yerlerine doğru yol alıyordu. İhtiyar birdenbire kürekleri bıraktı. Ayağa kalktı. Yeşil gözlerindeki tatlı ifade birdenbire kaybolmuştu. Hareketlerinde sonsuz bir asabilik ve müvazenesizlik hissediliyordu. Muntazam giyinmiş adam telâşa düşmüş gibi görünerek sordu:

— Hayrola baba, ne var?.

— Ne olacak evlâd... Bu bizimki de hayat mı?

— Zaman kötü.. Hepimiz sıkıntı içindeyiz....

— Benimki öyle değil... Etrafımda kalabalık bir aile var.. Ben fazla kocadım: Artık adamakıllı çalışıp kazanamıyorum. Bıktım, bu dünyadan. Şuracıktan bari kendimi suya atıvereyim de kurtulayım. Zaten bataklık gibi bir yer. Çabalayıp çırpınsam da çıkamam. Ben gittikten sonra ötekiler nasıl olsa başlarının çaresine bakarlar.

— Aman babacığım, kendine gel. Canına kıymak için tam bizim sandalında bulunduğumuz zamanı mı seçtin. Sen ölüp gideceksin ama, biz evvelâ karakol karakol dolaşacağız.. Sonra da mahkemelere taşınmaya mecbur olacağız. Sana vaktile de söyledim, hanım, evli bir kadın. Kım olduğu meydana çıkarsa rezaleti, kepazeliği seyret!..

— Evlâd, bu iş kasabın et, koyunun can derdinde olmasına benziyor. Ben ölümü göze aldıktan sonra sizi düşünür müyüm hiç?

O zamana kadar hiç ağzını açmamış, dudaklarını kıpırdatmamış olan genc kadın hazin bir sesle hafifce mırıldandı:

— Şekib, zavallı adama bari paraca biraz yardım et de ne o hayatına kasdetsin, ne de bizim esrarımız meydana çıksın..

Sandalcı tekrar yerine oturmak ister gibi sakin bir tavır takındı:

— Ha, dedi, Allah razı olsun, eğer böyle bir hayır işlerseniz, hem beni ölmekten, hem de bir takım öksüzleri, yetimleri büsbütün sersefil olmaktan kurtarırsınız.

O vakit delikanlı sevinerek:

— Canım babacığım, dedi, bizi korkutacağına, şunu daha evvel söyleseydin ya.. Sana yirmi beş lira kadar bir muavenette bulunurum. En lâzım olan şeyleri alır, bir müddet için sıkıntıdan kurtulursun. Ondan sonrasına da Allah kerim!..

— Aman beyim, ne diyorsun?. Yirmi beş lira ile ben içine battığım cehennemden kurtulamam. En aşağı yüz kâğıd olmalı ki bir işime yarasın.

— Ben de milyoner değilim ki Haydar Ağacığım. Sana yektahtada çıkarıp yüz lirayı vereyim..

İhtiyar, tekrar kollarını rasgele hareket ettirmeğe başladı:

— Öyleyse, dedi, beni ancak ölüm paklar!..

— Dur, babacığım, acele etme.. Düşünelim bakalım, bende yoksa bir arkadaşımdan bulmaya çalışırım.

Genc kadının ince sesi bu sefer eskisinden vazıh ve daha berrak duyuldu:

— Canım Şekib. Elli lira iyidir işte.. Hem baba yabancı değil. Yoksullara sen acırdın ama, bugün neden cimriliğin tuttu bilmem?

Delikanlı, hemen yumuşadı, muvafakat etti:

— Pekâlâ yavrum, senin dediğin olsun!

Cüzdanından beş tane on liralık çıkarıp kayıkçıya uzattı:

— Yalnız, diye ilâve etti, malûm ya, söz bir Allah bir. Bu günkü gezintiyi büsbütün unutacaksın. Sırrımızı kimseye açmıyacaksın!..

— Aman oğul, bende böyle hainlik, namussuzluk yapacak bir hal görüyor musun?

Paraları ağır ağır kuşağının arasına yerleştirip tekrar yerine oturdu. Küreklere asılmaya başladı.

Eyüb iskelesine yanaştıkları zaman ihtiyar avuç içlerini göğe çevirerek:

— Allah ne muradınız varsa versin, Cenabı hak ikinizi de birbirinize bağışlasın, haydi güle güle gidin!

Dedi. Fakat üstü başı muntazam adam, yüzünde şeytanî bir tebessümle:

— Yoo.., diye cevab verdi, babacığım, sen de bizimle beraber geleceksin..

— Aman, nereye evlâd?

— Karakola..

— Karakolda ne işim var ki benim?.

— Bu hanım ne evli, ne de benim sevgilim. İkimiz de sivil emniyet memuruyuz. İntihar komediyasile civarda soymadığın çift kalmamış. Seni suç üzerinde yakalamak için biz de müsaadenizle bu oyunu tertib ettik. Düş önümüze bakalım!

Hadiye İCLÂL

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Sovyet Rusyanın sesi

Sovyet - Alman harbi başladı başlıyalı Sovyet Rusyanın mukadderatına hâkim olan salâhiyetli mümessillerinden birinin vaziyeti Sovyet gözile izah eden bir nutkunu dinlemek fırsatını elde edememiştik. Birinciteşrin ihtilâlinin 24 üncü yıldönümü münasebetile Sovyet Rusya Başvekili Stalin'in söylediği nutuk bu noksanı telâfi etmiş ve Sovyet Rusyanın vaziyeti nasıl telâkki ettiğini, ve yakın istikbali nasıl karşıladığını anlamağa imkân vermiştir.

Stalin'in nutkunda nazarı dikkati celbeden ilk nokta onun garbdaki harble şarktaki harbin ayni şiddetle devam etmekte olduğuna dair ileri sürdüğü mütaleadır. Stalin'e göre garbda gerçi Fransa, korku yüzünden yıkılmıştır ve Almanya, İngiltere ile Amerikanın da korkudan yere serilivermelerini beklemiştir. Fakat İngiltere ile Amerika bu korkuya tutulmamışlar ve Almanyaya karşı koymuşlardır. Bu yüzden garbda muharebe devam ediyor. Almanya, Fransa macerasının şarkta da tekerrür etmesini umarak Sovyetler Birliğine taarruz etmiş ve onun da ansızın yıkılmasını beklemiştir. Fakat bu intizarı da boşa gitmiştir. Harb Sovyet Rusyayı zâfa uğratmamıştır. Bilâkis kuvvetlendirmiştir ve Rusya hiçbir vakit bugün olduğu kadar cephe gerisine itimad etmemiş ve dayanmamıştır. Binaenaleyh harb şarkta da devam etmektedir ve edecektir.

Stalin'e göre Almanlar Moskova ve Leningradı kıştan evvel düşürmeyi ümid ediyorlardı. Fakat bu ümid de boşa gitmiştir ve kış mevsiminin hulûlü buna imkân vermiyecektir.

Stalin, Sovyet Rusyanın bir çok mühim arazi kaybettiğini söylemekle beraber Almanyanın dört buçuk milyon zayiat verdiğini anlatıyor ve Almanların kendi kuvvetlerini kâfi bulamıyacak hale geldikleri için Finlerden, Rumenlerden, Macarlardan ve İtalyanlardan yardım dilediklerini söylüyor.

Almanların bu milletlerden yardım dilemek ıstırarında kalmış olmalarına rağmen Sovyet Rusya mütemadiyen yeni ordular hazırlamakta ve bu orduların zaferi kazanmasına inanmaktadır.

Nihayet Stalin davayı hulâsa ederek Almanyanın Slâvları esir etmek istediğini ve onun için Slâvları imhaya uğraştığını, buna mukabil Rusların da Rus topraklarında bir tek Alman bırakmayıncaya kadar harbe devam edeceklerini söyledi.

Stalinin bu nutku, Sovyetler Birliğinin muharebeyi sonuna kadar idame azminde olduğunu anlatmakla kalmıyor, ayni zamanda Sovyet silâhlarının önünde sonunda muzaffer olacağına dair beslenen bir kanaati de ifade ediyor.

Mukabil tarafın da ayni kanaati beslediği malûm olduğundan bu mütekabil kanaatlerden hangisinin daha doğru ve daha sağlam olduğunu ancak harbin neticesi tayin edecektir.

Diğer hususlara gelince, Sovyet Rusyanın 1940 taki Fransa olmadığını kabul etmiyen bir kimse kalmamıştır.

Fransanın yıkılmış olmasına rağmen harbin, şarkta olduğu gibi garbda da devam ettiği şüphe götürmez.

Hatta bu iki harbin mukadderatı, gün geçtikçe birbirine büsbütün bağlanmakta ve bunlardan birinin intacı, diğerinin intacını kolaylaştıracak mahiyet almaktadır. Bu yüzden Almanlar da, Rus harbini tasfiye etmekle İngiltere harbini tasfiyeye kat'i bir adım atmış olacaklarını söylüyorlar.

Hâdiseler de şark harbine, İngiltere - Almanya harbi mahiyetini verebilecek bir istikamet tutmaktadır.

Sovyet Rusyanın mukavemeti ve yeni hazırlıkları buna mâni olacak mı, olmıyacak mı, bunu ancak hâdiseler gösterecektir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Sıhhiye Vekili şehrimize geliyor

Ankara 6 (Telefonla) — Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekili Hulûsi Alataş bu akşam eksprese bağlanan hususî bir vagonla İstanbula hareket etti.

Eskişehir Valiliği

Ankara 6 (Telefonla) — Eskişehir valiliğine halen vali vekâleti yapan Cavid Kınayın tayini kararlaştı.

Basın Kongresi dağıldı

Birçok yeni kararlar kabul edildi, murahhaslar dün Ebedî Şefimizin manevî huzurunda hürmetle eğildiler

Ankara 6 (a.a.) — Basın Birliği birinci umumî kongresi bugün Reis Hasan Reşid Tankut ve birinci reis vekili Selim Sarperin başkanlığında birbirini müteakıb yaptığı toplantılardan sonra mesaisine nihayet vermiştir.

Toplantılara başlanırken Millet Meclisi reisi, Başvekil, Mareşal ve Parti Genel Sekreteri tarafından gönderilen karşılık teşekkür telgrafları ile İstanbul Üniversitesi Rektörü Cemil Bilsel tarafından kongreye başarılar dileyen telgrafı okunmuş ve alkışlarla karşılanmıştır.

Kongrede meslekî bakımdan basın mensublarının karşılıklı vazife ve taahhüdlerile bunların terfihlerini temin için alınması lâzım gelen tedbirlerle, Basın Birliği ve Basın kanunlarında yapılması istenen değişikliklere ve ilâvelere aid temenniler hakkındaki program ve nizamname encümeni tarafından tanzim edilen raporlar kabul edilmiştir.

Kongre ruznamesine dahıl meselelerin müzakeresini bitirdikten sonra Birlik umumî merkez heyeti reis ve azalarile yüksek haysiyet divanı aslî ve yedek azalarını ve murakıbları seçmiştir.

İntihabdan sonra kongre başkanı Hasan Reşid Tankut dört gün devam eden çalışmalarile kongrenin başardığı işlerin ehemmiyetine işaret ederek bunların hem memleketin, hem de mesleğin nef'ine hayırlı olacağından emin bulunduğunu söylemiştir.

Ebedî Şefimizin manevi kuzurunda

Ankara 6 (a.a.) — Türk Basın Birliği umumî kongresi murahhasları, bugün öğleden sonra Atatürkün muvakkat kabrini ziyaret eylemişler ve kabre çiçek koyarak Ebedî Şefin mukaddes huzurunda beş dakika süren bir tazim sükûtunda bulunmuşlardır.

Umumî merkez heyeti ve haysiyet divanı azaları

Ankara 6 (a.a.) — Türk Basın Birliği umumî kongresi bugün mesaisine son verirken birlik umumî merkez heyeti ve azalıklarına aşağıdaki zevat seçilmiştir:

Reis: Falih Rıfkı Atay

Azalar: Necmeddin Sadak, Ahmed Şükrü Esmer, Abidin Daver, Kerami Kurtbay, Cavid Oral, Naşid Hakkı Uluğ, Kemal Turan, Etem İzzet Benice,

Merkez heyeti yedek azalıkları: Zekeriya Sertel, İbrahim Alâeddin Gövsa, Cemal Alış, Ziyad Ebüzziya, Mecdi Sayman, Sabri Baysuğ, Nevzad Güven.

Yüksek Haysiyet Divanı aslî azalıkları: Asım Us, Hüseyin Cahid Yalçın, Ferid Celâl Güven, Reşad Nuri Güntekin, Ziyaeddin Karan, Nureddin Artam.

Haysiyet Dinavı yedek azalıkları: Mümtaz Faik Fenik, Hikmet Tura, Ali Rıza Gürsoy, Kuddusi Tecer, Burhan Cahid, Rifat Yücel, Samih Tiryakioğlu.

Murakıblar: Hasan Reşid Tankud, Burhan Felek, Peyami Safa.

Yedek murakıblar: Suad Akbaş, Selim Çelenk, Hamdi Nüzhet Çancar.

Alman harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

nayi şehri üzerine yaptıkları bu gece hücumunda silâh ve malzeme fabrikalarında mühim yeni tahribat yapılmıştır.

Daha başka savaş tayyare teşekkülleri, dün gece Moskova ile Leningradı tahrib ve yangın bombalarile bombalamışlardır.

Resmî tebliğin zeyli

Berlin 6 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının bugünkü tebliği etrafında D. N. B. ajansına aşağıdaki tafsilât gelmiştir:

Bugünkü harb tebliğinde zikredilen hâdiseler, vaziyetin bütün ciddiyetini sarahatle göstermektedir. Sovyetlerin Feodosya'nın zaptındanberi ellerinde kalan kıt'alar, artık Kerç yarımadasından kaçamazlardı. Yalta ile Feodosya arasında Karadeniz sahiline ulaşan Alman kuvvetleri Sıvastopolun şarkındaki dağlarda Sovyetlerin gösterdiği mukavemeti kırmışlardır. Sıvastopoldan deniz tarikile kaçmak Bolşeviklerin elinde kalan yegâne firar imkânıdır. Halbuki Alman hava kuvvetlerinin bombalarile mütemadiyen dövülen bu liman, artık Alman ordusu topçusunun menziline girmiştir. Sovyet donanması Karadenizde son haftalar zarfında fevkalâde büyük zayiata uğramıştır. Bu zayiat meyanında 20 harb gemisi batmış, 6 gemi hasara uğramıştır. Bu ise, Sovyetlerin firar imkânlarını çok büyük nispetler dahilinde azaltmaktadır. Çünkü bu zayiattan başka ilk ve sonteşrin aylarında 137,000 tonluk Sovyet ticaret gemisi de Alman hava kuvvetleri tarafından batırılmış ve 36 ticaret gemisi ağır hasara uğratılmıştır.

Sıvastopolda toplanmış olan Kırımdaki Bolşevik ordusu bakiyelerini Karadenizin şark sahiline nakletmek için kâfi miktarda gemi bulunamıyacağı muhtemeldir.

Finlerin işgal ettiği şehir

Helsinki 6 (a.a.) — Merkezî Kareli cephesinde Fin kuvvetleri Seesjarvo gölünün cenub müntehasında bulunan Massilkaa Pondansky'yi zaptetmek suretile yeni terakkiler kaydetmişlerdir.

Ruslar, buradan çekilmeden evvel şehri yakmışlardır.

Alman ordusunun kullandığı teknik âletler

Bern 6 (a.a.) — Tat gazetesi, ses vasıtasile düşman bataryalarının bulundukları yerleri doğru olarak tayin etmek için Alman ordusu tarafından kullanılan yeni radyofonik usul hakkında uzun ve meraklı tafsilât vermektedir.

Sovyet harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

linde, Rus hava kuvvetlerinin garb cephesinde 4 sonteşrin günü, 48 Alman hücum arabası, piyade efradile mühimmat nakleden 200 kamyon, 100 kadar furgon, 5 sahra topu vesaire tahrib ettiği söylenmektedir. Sovyet kıt'aları, takriben 2 düşman piyade taburunu dağıtmış ve tahrib etmişlerdir.

Cenub cephesinde kâin bulunan bir tank birliği, 6 Alman tankı, 20 tank karşıkoyma topu, 4 sahra topu, 6 kamyon tahrib etmiş ve takriben 500 düşman askeri öldürmüştür. Bir tapçu birliği, 2 piyade taburunu dağıtmış ve imha etmiş ve müteaddid Alman tankını hasara uğratmıştır.

Moskova önünde ve Tula kapılarındaki harb

Londra 6 (a.a.) — Moskova radyosu bu sabah şu haberi vermiştir:

Sovyet kuvvetleri Moskovanın bütün kesimlerinde eksilmiyen bir şiddetle çarpışmaktadırlar.

Spiker Tulada Sovyetlerin şehrin civarında bulunan tankları el bombalarile ve içi benzin dolu şişelerle tahrib ettiklerini söylemiştir. Son günlerde Tulada takriben 14 Alman tankı tahrib edilmiş veya hasara uğratılmıştır. Alman hatlarının gerisinde Sovyet süvari müfrezeleri faaliyette bulunmaktadır.

Spiker Tula'lı genc kızların ve erkek çocukların büyük bir cesaret göstererek düşman ateşi altında yaralıları taşıdıklarını ilâve etmiştir.

Londrada endişe

Lizbon 6 (a.a.) — Londradan alınan bir habere göre, tayyarelerle sevkedilen Mareşal Blucher'in Siberya tümenleri Moskova cephesine gelmişlerdir.

Buna rağmen Londranın siyasî mahfilleri Moskovanın akıbeti hakkında çok derin bir endişe göstermektedir.

Ruslar Gorlowka şehrini tahliye ettiler

Londra 6 (a.a.) — Almanlar, kıştan evvel Moskovayı zaptetmek için nihaî gayretlerini sarfetmektedirler. Muharebeler bilhassa Volokolamsk ve Tulada fevkalâde bir şiddet kesbetmiştir.

Moskova radyosunun bu sabah bildirdiğine göre, pazar günündenberi Donetz'de çok kanlı muharebeler cereyan etmektedir.

Ruslar Stalinonun şimalinde bulunan Gorlowkadan geri çekilmişler ve yeni mevziler işgal etmişlerdir.

Yunanistanda Kıtlık

(Başmakaleden devam)

den getiriyordu. Şimdi ise bu memleketin yeni Yunanistan denilen şimal kısımlarından alâkası kesilmiş ve deniz muvasalası ise bütün bütün durmuştur. Bu vaziyette netice elbet bu akıbete müntehi olacaktı, ve gün geçtikçe elbet daha da fena olacaktır.

Yunan yoksulluğu hakkında yukarıki yazıyı okuduktan sonra bizim Kızılayın bu komşu, dost ve şimdi maatteessüf pek zavallı memlekete yapmağa çalıştığı yardımın kıymeti gözlerimizin önünde bütün bütün büyüdü, ve kalbimizde insanlığın şimdi felâketten bunalan bu aziz parçasına daha fazla yardım için yapılabilecek iyiliklere doğru heyecanlı hamleler ürperdi.

Fakat bir Türkiye yardımile bu koca işin hakkından gelinemez. Başka memleketlerin ve bilhassa İngiltere ile Amerikanın kulaklarındaki pamuğu çıkararak ve gözlerindeki perdeyi çekip açarak Yunanistandaki ıstırab sadalarını ve sefalet manzaralarını onlara duyurup göstermek lâzım gelmektedir. Almanyanın Yunanistana hariçden getirilecek iaşe yardımlarının Yunanlılara tahsis edilmiş olarak oraya gelmesine muvafakat eylemesi ve İngiltere ile Amerikanın da âcil Yunan ihtiyaclarını karşılayacak bu ithalâta müsaade ve imkân vermeleri lâzım gelmektedir.

Harb başka bir şey, harb haricindeki insanların ölümle kucak kucağa gelmeleri başka bir şeydir. Almanyanın işgal altındaki memleketlere hariçden getirilecek gıda maddelerinin, şekilleri ve şahısları kendisince de kabul olunacak bir kontrol altında ithaline müsaid bulunduğu söyleniyor. Şimdi kala kala iş İngiltere ile Amerikanın bu ithalâta müsaade ve imkân vermelerine kalıyor. Hatta yardımdan vazgeçtik, İngiltere ile Amerikanın Yunanistana bedelleri mukabilinde ayda ceman on, on beş bin tonluk bir iki vapur gıda maddesi ithaline müsaade etmeleri kâfidir. Cenubî Amerika memleketlerinde buğday mebzuldür. Süt, yağ ve saire de tedariki daima mümkündür. Brezilyadan istenildiği kadar kahve getirilebilir. Eğer İngiltere ve Amerika müsaade ederlerse Yunanistan bedelleri mukabilinde bu eşyayı alabilir.

Ve niçin müsaade etmiyecekler, niçin müsaade etmemeliler?

İthal olunan eşyanın Yunan halkına tahsis ve tevziini meselâ İsviçre Kızılhaçile Türkiye Kızılayı kontrol ettikten sonra işin itiraz olunacak şüpheli tarafı kalır mı?

Vaziyetin bu fecaati karşısında Türkiye Kızılayının yeni bir vazife ifa etmesi çok muvafık olacağını sanıyoruz: İngiliz ve Amerikan Kızılhaçlarına çekeceği telgraflarla Yunanistandaki kıtlığın fecaatini anlatmak ve kendi hükûmetlerinin Yunanistana ithal olunacak gıda maddelerine müsaadelerini temin eylemelerini rica etmek. Bir kere bu prensip noktası hallolunursa meselenin alt tarafını yürütmek artık pek mümkün olur diye düşünüyoruz.

Yunan milletinin ölümle pençeleşen sefil ve perişan vaziyeti önünde en ziyade İngilizlerin ve Amerikalıların müteessir olmaları lâzımdır. Kendi saflarında harbetmiş kahraman bir milleti açlıktan ölmeğe terketmeğe bu iki büyük milletin yüksek insanlık hisleri müsaade etmemelidir ve vaziyet iyi anlatılmak şartile onlar bu fecaat karşısında elbette hissiz ve lâkayd kalmıyacaklardır.

YUNUS NADİ

Acıklı bir ölüm

Sabık teftişi hesabat heyeti azasından Bay Süleyman Sayının refikası, sabık İstanbul Merkez Komutanlarından General Emin Yazganın hemşiresi, Örfi İdare mahkeme reisi General Ziya Yazganın kayınvalidesi, doktor Sabiha ve doktor Vasfiye Sayının, Bayan Bedriye Sayının, muallimlerden Hüsniye Oral ve Necmiye Yazganın valideleri salihatı nisvandan ŞAZİYE Sayın müptelâ olduğu kalb rahatsızlığından bütün ihtimamlara rağmen kurtarılamıyarak 4 teşrinisani akşamı irtihali darıbaka eylemiştir. Nâşı mağfiret nakşı çarşamba günü Doğancılardaki doktor Sabihanın hanesinden kaldırılarak motörle Eyüb camiine nakledilmiş ve orada namazı kılınıp aile kabristanına defnedilmiştir. Merhume, mutekid, fıkaraperver, hayırsever, memlekete hayırlı evlâdlar yetiştirmiş iyi kalbli bir ana idi. Cenabı Haktan kendisine rahmet ve mağfiret ve kederli ailesi efradına sabırlar dileriz.

Askerî vaziyet

Alman - Rus cephesinde görülen manzara

(Baştarafı 1 inci sahifede)

bında Baltık denizinden Rostof batısında Azak denizinin Taganrok körfezine kadar takriben 1600 kilometrelik bir cephe üzerinde grup grup yayılmış bulunuyorlar. Üstelik takriben 300 kilometre daha cenub batıda bulunan Kırım karımadasında bir Alman ordusu Rus kuvvetlerini takib halinde bulunmaktadır.

Sovyet orduları ise umumiyetle Leningrad etrafında, Ladoga gölünün cenub doğusundan Kalinin mevkiininin şimal doğusuna kadarki sahada, Moskovanın şimal batı, batı ve cenubunda 60-90 kilometrelik bir kavis üzerinde ve nihayet Harkof'un şarkından Rostof'un garbına kadar süren bir hatta kümelenmiş bulunuyorlar. Bu kümelerin arasındaki alanlar hemen hemen boştur. Bugün mevcud bulunan Sovyet kuvvetleri ancak 60 ilâ 70 piyade, 12-14 süvari, ve 10-12 zırhlı birliğine yani tugayına muadil sayılabilir. Bunlar bir milyona yakın muharible 1500 kadar zırhlı muharebe arabasına müsavidirler. Sovyetlerin ceman 1000 kadar tayyaresi mevcud olduğu da farzolunabilir. Bu kuvvetlerin bidayetteki Sovyet ordusuna nispetle dörtte birden daha az olduğunu söylemek artık fazladır.

Almanların yolları ıslah ve gerileri tesis etmeden, demiryollarını da ordularını hemen gerilerindeki menzil bölgelerine kadar ilerletmeden ilerilemedikeri ve her yerde ehemmiyetli hareket safhasını müteakıb en evvel geri ile olan muvasala imkânlarını yeniden tesis ve temine gayret ettikleri ve ancak bu şartların ikmalini müteakıb yeni bir hamle daha yapmakta oldukları malûmdur. Kezalik Alman başkumandanlığının hemen hiç bir yerde mahza şehir veya mıntaka zaptetmek veya muayyen bir hatta varmak hevesile cephe taarruzları yapmaktan çekindiği ve bunun yerine düşmanı daima ve ekseriya iki cenahtan çevirerek ihata ve imha usulünü tercihan takib ve tatbik ettiği malûmdur. Yalnız bu münasebetle tekrar söyliyelim ki düşmanın şehirler etrafında sebat etmek heves ve gayreti olmadığı takdirde onu cenahlardan hızla çevirip çemberlemek imkânı bulunamaz. Hatta Kiyefte kumanda eden Sovyet generali, Almanların şimalde Çernikof ve cenubda Kermençuk - Poltava üzerlerinden, yani iki cenahtan büyük bir ihataya tevessül ettiklerini anlıyarak vaktinde geriye çekilmek istemişse de, Moskovanın, Kiyefin sonuna kadar müdafaasına devam olunması hakkında verilen kat'î emir üzerine Kiyefle bu mevkiin şimal ve cenubundaki dört beş Sovyet ordusu malûm olan mes'um akıbete uğradıkları esirlerle elde edilen resmî kâğıdların mütaleasından anlaşılmıştır.

İşte, bu kadar malûmdan Almanların halen ve daha sonra ne yapabileceklerini istidlâl yolunda şunları söyleyebiliriz:

Almanların Leningradla Kalinin şehrinin şimaline kadarki bölgede müdafaada bulundukları malûmdur. Onlar, Leningradın kabilse, tek bir nefer kanı dökmeden nihayet açlıktan ve kendiliğinden düşmesini umuyor ve bekliyorlar.

Buna mukabil Moskova bölgesindeki harekâtı karakış gelmeden tamamlamayı istemeleri pek tabiidir. Çünkü Leningrad bölgesindeki Rus orduları ancak bu suretle ve tamamile tecrid olunabilirler. Moskova bölgesinde musammem harb hareketlerini muvaffakiyetle tamamlamak demek, Moskovayı tıpkı Kiyefte olduğu gibi, içindeki ve etrafındaki Sovyet ordularile birlikte ihata ve sonra da esir ve imha etmek demektir. Buna ise Almanlar, ancak Rusların Moskovayı muannidane müdafaada devam etmeleri sayesinde muvaffak olabilirler. Almanların Moskovayı içindeki ordularla birlikte cenubdan ve şimalden şarka doğru ihata hareketlerine esas itibarile teşebbüse başladıkları zannolunabilir. Çünkü bu ihatanın en uzak cenub cenahı Tula üzerinden şiddetli tazyik yapmak suretile teressüm etmeğe başlamış görülmektedir. Ayni zamanda Alman tazyikı Moskovanın batı ve şimal batı semtlerinde de kendini hissettirmeğe başlamıştır. Alman zırhlı orduları Tula ve daha şarktaki Stalinogorsk üzerinden Kafira ve Kolomna istikametlerinde sür'atle ilerleyebildikleri takdirde Moskova cenub ve cenub doğudan ihata edilmiş olur. Eğer ayni zamanda Veliki luki - Moskova ve Smolensk - Moskova yolları boyunca da ilerleyebilirlerse Moskovanın, etrafındaki Sovyet ordularile birlikte kıskaca alması ameliyesi tamamlanmış olur.

Cenuba gelince, Almanlar Kırım adasının doğusundaki Kerç boğazından karşıya geçmek ve Krosnodar üzerinden ilerlemek suretile Rostof bölgesindeki Sovyet ordularının arkalarını çevirmeyi ve bütün Sovyet ordularının Kafkasya ile muvasalalarını kesmeği düşünebilirse de bunun tatbikı hayli zaman isteyebilir. Bahusus Kırımdaki harekâtın neticesine intizarı da icab ettirebilir. Bu sebeble Almanların bu kadar uzak ve uzun bir çevirme hareketinin geç kalabilecek olan neticelerine intizar etmiyerek Donetz havzasının, Gorlowka'da olduğu gibi, ehemmiyetli sanayi merkezlerini birer birer düşürmeyi ve bu suretle bütün Rus cephesini Rostof bölgesinden yararak ve çevirerek Kafkasyadan ayırmayı düşünmeleri tabiidir. Hulâsa Almanların bu kış yukarıda saydığımız neticelerle iktifa ederek nihayet Volgaya kadar ilerlemeleri ve bundan sonraki yapacaklarını gelecek ilkbaharda devam ettirebilmek için şimendeferleri ileri alarak bütün geri tertibat ve hizmetlerini tanzim etmeyi düşünmeleri mümkündür.

H. E. ERKİLET

San'atkâr Naşidin teşekkürü

Gureba hastanesinde yirmi gün tedavi gören refikamı çektiği ıstırablardan derin bir hazakatle kurtaran ve bu uğurda şefkat ve ihtimamlarını esirgemiyen Başdoktor Ömer Lûtfi ile Profesör Muzaffer Şevki, Başeczacı İlhami, Dr. Fahri ve Reşada ve hemşirelere şükranlarımı arzetmeği vazife bilirim.

Naşid

Mevlid

Aziz aile reisimiz merhum Sekbanzade Ali mahdumu Ahmed Necdet Sekbanın ruhu için 9 ikinciteşrin 941 pazar günü öğle namazını müteakıb Lâleli camii şerifinde Mevlidi Nebevi kıraat edileceğinden bilcümle hemşeri ve dostlarımızla arzu eden zevatın teşriflerini rica ederiz.

Ahmed Necdet Sekban ailesi

Dadı aranıyor

Yeni doğmuş bir çocuğa bakmak için, çocuk bakımını meslek ittihaz etmiş, mütehassıs bir dadı aranıyor. Nişantaşında Valikonağı caddesinde Yayla apartımanının 15 numaralı dairesine müracaat olunması.

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Eminönü Yerli Askerlik şubesinden: P. Teğmen Ali Raif oğlu Mehmed Muhlisin 319 (39335), veteriner üsteğmen Hayri oğlu Mehmed Süheylin (2406), tabib teğmen Abdülâziz oğlu Cevdetin (36481), Jandarma Yzb. Cemal oğlu Salâhaddinin 308 (2147), veteriner teğmen Mehmed Nihad oğlu Ali Safinin 321 (34596) acele şubeye müracaatleri.

Şehir Tiyatrosu temsilleri

Tepebaşı DRAM kısmında
Bu akşam saat 20.30 da
H A M L E T

İstiklâl caddesinde KOMEDİ kısmında
Bu akşam saat 20.30 da
K Ö R D Ö V Ü Ş Ü

Beyoğlu Halk Sineması
Bugün matine 11 de, gece 8 de
1 — Büyük Vals.
2 — Bufalobil. Türkçe. Garikuper.
3 — Denizaltı esirleri.

ŞARK
SİNEMASINDA
Balıkçının Karısı
EMSALSİZ BİR MUVAFFAKİYETLE DEVAM EDİYOR.

İhtilâlin 24 üncü yıldönümünde...

(Baştarafı 1 inci sahifede)

arruz ettiği zaman Sovyet Rusya ile yaptığı harbi bir buçuk ayda bitirmeyi tasarlamıştı. Fakat düşman, harbi, garbda bitiremediği gibi şarkta da bitirememiştir. Gerçi garbda, Fransa, korkudan yıkıldı. Ve Almanya, İngiltere ve Amerikanın da ayni akıbete uğramasını bekledi. Fakat öyle olmadı ve bunlar mukavemete devam ettiler. Almanya, Sovyetler Birliğinin de, Fransa gibi yıkılmasını bekliyordu. Fakat harb, Sovyetler Birliğini dağıtmadı, zâfa uğratmadı. Bilâkis kuvvetlendirdi. Ve Rusyanın geri cephesi hiç bir zaman bu kadar kuvvetli olmamıştır.»

İki tarafın zayiatı

Stalin, daha sonra Rusyanın uğradığı arazi kayıblarını birer birer anlatmış ve Rusya ile Almanyanın askerî zayiatından şu şekilde bahsetmiştir:

«— Biz muharebede 350,000 maktul, 378,000 kayıb ve 1,020,000 mecruh verdik. Düşman ise 4,500,000 kişi kaybetmiştir. Almanlar, Rusyayı tecrid etmek istiyorlardı. Rusya tecrid edilmemiş olduğu gibi Büyük Britanyanın ve Birleşik Amerikanın da müttefikidir.

Almanlar Sovyet rejiminin istikrarsız olduğunu hesaba katmışlardı. Bundan başka ihtilâl aleyhtarı hareketler olabileceğini ümid ediyorlardı. Bu ümidlerinde aldandılar.

«Avrupada ikinci cephe meydana gelecektir»

Hiç bir rejim bu kadar mukavemet edemezdi. Sovyet ordusunu gerilemeğe mecbur eden bazı gayrimüsaid şartlar vardır. Bunlar evvelen Avrupada ikinci bir cephe mevcud olmamasından ileri gelmektedir. Fakat pek yakında bu ikinci cephe meydana gelecektir. İkincisi, elimizdeki makineli cihazlarımız evsaf itibarile Almanlarınkine üstün ise de, Almanlarda olduğundan fazla tank ve tayyarelerimiz yoktur. Harb sanayiimiz çok iyi çalışıyor. Fakat Almanlar işgal ettikleri memleketlerin sanayiini de ellerinde bulundurdukları için bizden çok imal ve istihsal yapabiliyorlar.

Hitler, sivil halka taarruz ediyor ve ahaliyi imhaya çalışıyor. Biz ise, nehirleri düşman kanile doldurduk.

Alman kuvvetlerinin eridiğine en canlı misal, Almanların diğer milletleri yardıma davet etmeleridir. Yoksa Almanlar Finlerden, Rumenlerden, Macarlardan ve İtalyanlardan yardım mı isterlerdi?

«Moskova ve Leningradı düşüremiyecekler»

Kış hulûl etmiştir. Bu yüzden Almanların Moskova ve Leningradı düşürmelerine imkân kalmamıştır.

Cephe gerisinde yeni fırkalar vücude getirilmiştir. Ve cephe gerisinde teşekkül eden bu ordu zaferi kazanacaktır.

Almanlar Slav milletini esir olarak yaşatmak istiyorlar. Ve bunun için Slavları imha ediyorlar. Biz de onlara karşı ayni şekilde hareket edeceğiz ve topraklarımızda bir tek Alman bırakmayıncıya kadar harbe devam edeceğiz.»

M. Stalin, nutkunu bitirirken bütün memleketten ordu ile bir bütünlük teşkil etmesini, fabrika ve tarlalarda gece gündüz çalışılmasını istemiştir.

Bugün Ankarada verilecek çay ziyafeti

Ankara 6 (Telefonla) — Sovyetlerin ihtilâl yıldönümü dolayısile şehrimizdeki Sovyet büyük elçiliğinde her sene verilmesi mutad olan süvare, bu yıl tertib edilmiyecek, yarın yalnız bir çay verilecektir. Diğer taraftan şehrimizdeki Alman büyük elçiliği matbuat ataşesi tarafından da eski Avusturya sefareti binasında ayni saatte bir kokteyl parti tertib edilmiştir.

Millî Şefin son nutku

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

sıl gözönünde tutulduğunu gösterir. Bu dostça anlayış havası, Balkan seferinin başında, Türk - Alman mesajlarının teatisi anında da tezahür etmişti. Bu hava 18 haziran tarihli Türk - Alman dostluk muahedesile teyid olmuştur. İşte bu dostluk muahedesi de, iki memleket arasında tam bir itimada dayanan işbirliği duygusile akdolunan ticaret ve iktısad anlaşmasına esas olmuştur.

Bu havayı baltalamak için İngiliz propagandasının yaptığı bu yeni teşebbüs dolayısile Alman Hariciye Nezaretinde, Türkiye Cumhur Reisinin realist siyaseti hususundaki açık anlayışı üzerine dikkat çekilmekte ve Türkiyenin hangi taraftan tehdid edilebileceği sualine bizzat Türk tarihinin cevab vereceği mütaleasında bulunulmaktadır. Bu hususta, Rus harbinin başında neşredilen Alman muhtırası, bu muhtırada Molotof'un Boğazlar hakkındaki isteklerine dair mevcud izahlar hatırlatılmaktadır.

Bolşevizme karşı müşterek mücadele

(Baştarafı 1 inci sahifede)

uhdenizde olduğunu bilmekle bahtiyarım ve bunu unutmamanızı isterim. Bugün memleketimizin, sahib olduğu meziyetlere karşı itimadını iade etmekten daha büyük bir vazife belki yoktur. Almanyanın idaresini ele alarak dünyanın şükranına hak kazandığı bu cidale iştirak etmek suretile bizden bolşevizm tehlikesini uzaklaştırmış olacaksınız. Bu suretle hem memleketleri korumuş, hem barış içinde Avrupa ümidini kurtarmış oluyorsunuz.»

De Brinon «her şeyden evvel Alman zaferi!» diyor

Paris 6 (a.a.) — Almanyaya yaptığı bir seyahatten avdet eden işgal altındaki topraklar umumî murahhası Fransa sefiri De Brinon matbuat mümessillerine beyanatta bulunarak Almanyaya yaptığı seyahatin resmî mahiyette olmadığını, bu seyahat esnasında hiç bir müzakerede bulunmadığını söyliyerek şöyle demiştir:

«— Fransa kendisine lâyık bir rol oynayabilir ve nüfuz sahibi olabilir. Bunun için de herşeyden evvel Avrupa medeniyetini bolşevizmin yıkıcı istilâsından kurtarmak için Alman ordusunun ve nasyonal-sosyalizmin sarfettikleri gayretin manasını ve kıymetini takdir etmesi lâzımdır.»

Cumhuriyet'in edebî romanı : 8

KARANFİLLİ KADIN

Yazan: *A. J. Cronin*

Çeviren: *Asude Zeybekoğlu*

— Hiç olmazsa insana zenginlik süsü veriyor, değil mi? dedi.

Fakat bu sözler daha ağzından çıkmadan pişman olmuştu. Madden'i işitmemezlikten geldi.

Otomobil kolaylıkla ilerliyordu. St. James parkından geçerek Taymis nehri boyunca ilerlemeğe başladılar. Batan güneş suyun üzerinde, sarı akisler uyandırıyordu. Madden yumuşak şapkasını dizlerinin arasına sıkıştırarak hafifçe öne iğildi ve etrafta mütemadiyen değişen tabiatı derin bir alâka ile seyre koyuldu. Nihayet:

— Bütün bu gördüğüm şeyler bana çok cazib geliyor, dedi. Cleveland'da gördüklerimden o kadar farklı ki, beni âdeta teshir etti.

— Siz çok kolaylıkla tehsir edilebiliyorsunuz. Galiba, Mister Madden!

Cevabı verirken biraz tereddüd etti:

— Elbette, siz beni herhalde çok az olgun bir insan olarak görüyorsunuz değil mi? Bunun sebebi aşikâr: On beş senedenberi durmadan, dinlenmeden, âdeta nefes almamacasına çalıştım. Babam Büyük Harb senelerinde ölünce, benim için hayat birdenbire çok güçleşivermişti... Fakat sonraları işler düzelmeğe başlayınca bu sefer dümeni elden bırakmamak icab etti. İş insanı bazan öyle kıskıvrak bağlıyor ki, şöyle bir gurup manzarasını seyretmek yahud Nancy gibi bir kızla tanışmak için vakit bile kalmıyor.. Siz bunu tasavvur edemezsiniz Mis Lorimer!

— Bilâkis, çok kolaylıkla tasavvur edebilirim!

Katherine bu cevabı verirken içinde ufak bir sempati kıvılcımının parladığını hissetmişti. Onun için kendisini derhal tutarak, tamamen başka bir tavırla devam etti:

— İnşallah gittiğimiz yerde karşılaşacağınız şeylerle sukutu hayale uğramazsınız.

— Hiç ummam. Yeni insanlar tanımaktan hoşlanırım. Hele bunlar Nancynin ve sizin akrabalarınız olursa!.

— Zaten ben de sizi bilhassa bu hususta ikaz etmek istiyordum. Bana öyle geliyor ki annemle beni çok basit, çok sade bulacaksınız. Biz ortahalli insanlarız Mister Madden. Ticarethanemin şaşaasına kapılmamak lâzım. Arada sırada, iş icabı mühim kimselerle temas etsem bile hayata on beş şilin haftalıklı bir stenodaktilo olarak atıldığımı hiçbir zaman unutmam. O zamanlar öğle yemeğimi gazete kâğıdına sarar, yanıma alırdım. Emin olun o zamandanberi çok değişmedim.

— Sahi mi? Öyle ise benim gözlerimde ilk defa olarak yükseldiniz!

Bu cevab o kadar ciddî bir tavırla verilmişti ki, Katherine gayriihtiyarî güldü. Çok şükür, Madden hiç olmazsa lâtife etmek kabiliyetinden mahrum değildi. Buna rağmen kendisine karşı duyduğu itimadsızlığı hâlâ yenemiyordu. Madden de bunun farkına varmıştı. Bunun için kısa bir sükûttan sonra sordu:

— Hakkımda pek az şey bildiğiniz için üzülüyorsunuz değil mi, Mis Lorimer?

Katherine, kendisinin de anlayamadığı bir sebeble kızardı. Gayet ciddî bir tavırla cevab verdi:

— Lûtfen beni yanlış anlamayın. Ben zahirî ve maddî şeyleri düşünmüyorum. Alâkadar olduğum yegâne nokta sizin içiniz, şahsiyetinizdir. Nancy'nin evleneceği adamın nasıl bir adam olduğunu merak ediyorum.

Bir müddet ikisi de sustular. Madden, işittiği sözlerden sezilen hafif sempatiden o kadar hoşlanmıştı ki, bir an; Katherine'in ima ettiği zahirî ve maddî hususlar hakkında izahat vermek arzusuna kapıldı. Katherine'in tanıştıklarındanberi hakkında yanlış bir hüküm vermiş olduğunu görüyordu. Sade tavırlarına ve ihtimamsız kılığına bakarak ayni şekilde düşünenler çok olduğu için Madden bu gibi hallerden müteessir olmak şöyle dursun, bilâkis eğleniyordu. Gösterişten nefret ederdi. Şık kostümlerden, şık lokantalardan, lüks otellerden, velhasıl monden hayatın bütün gürültü patırdısından bucak bucak kaçardı. Nitekim Amerikadan Avrupaya gelirken küçük bir muhacir gemisine binmiş, basit, fakir insanlarla tanışabilmek için üçüncü mevkide yolculuk etmişti. Öğle yemeklerinde ekser defa bir dilim ekmek ve bir bardak şarabla iktifa ederdi.

Babası Seth Madden, bundan çok seneler evvel Cleveland'a yerleşerek Fixfast adını verdiği bir yapıştırıcı madde imaline başlamıştı. Küçük fabrikanın işleri hiçbir zaman parlak gitmemişti. Fakat 1917 senesinde kendisi cephede iken babası ölünce, işler büsbütün kötülemişti. Genc Chris askerden döner dönmez fabrikanın idaresini ele aldığı zaman işler karmakarışıktı. Fakat genc adam olanca enerjisile işe atılmış ve fabrikanın yeniden ihyası ve genişletilmesi için çalışmıştı.

Bu on beş sene evvelki hikâye idi. O zamandanberi şayanı hayret değişiklikler olmuştu. Madden öğünmekten hoşlanan bir insan değildi; sakin tavırları arkasında büyük bir kuvvet ve kudret gizliydi.

Arkası var

YENİ ÇIKTI
GEOMETRİ PROBLEMLERİ
için
METOD VE TEORİLER
400 den fazla probleme tatbikile beraber
Yazan: Profesör İ. Petersen — Çeviren: Doçent Feyyaz Gürsan
Fiatı: 70 kuruş. Satış yeri: ÜNİVERSİTE KİTABEVİ

İÇKİSİZ SAZ
BORSA KIRAATHANESİ BAHÇEKAPI
Her pazar saat 14 ten 18 e kadar kıymetli san'atkâr Bay ve Bayanlardan müteşekkil SAZ HEYETİNİ dinlemek fırsatını kaçırmayınız. Kıraathanemiz içkisiz ve nezih ailelerin salonudur. Telefon: 22308.

SÜMER BANK
YERLİ MALLAR PAZARLARI
MÜESSESESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:
İstatistik işlerinde çalışmış, grafik, şema, plân ve proje çizebilen ve resimden anlıyan,
Bir memur alınacaktır.
Talib olanların müessesemiz müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur.

BULMACA

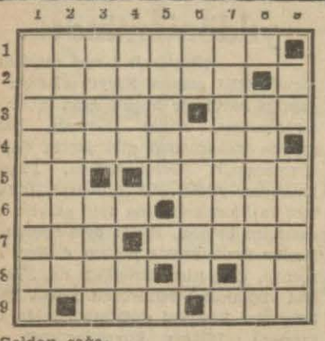

Soldan sağa:

1 — Herkesi zarara sokan. 2 — Pratik meşguliyet (iki kelime). 3 — Çırak, bir kâğıdı başka bir kâğıdla beraber gönderme. 4 — Merdivenden aşağıya yürüyen insan (iki kelime). 5 — Bir edat, eski bir Türk hâkanı. 6 — Asyada bir bölge, güzel. 7 — Defa, toprağın oyulmuş kısmı. 8 — Yokuşun aksi, iki harf yanyana. 9 — Bir hayvan, bir emir.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Kaybolmuş zaman (iki kelime). 2 — Bütün kalbi ile kanaat getiren. 3 — Ekletme, yamyassı olmuş. 4 — Meydan, sıfat işareti. 5 — Maske. 6 — Bir edat, vaziyet. 7 — Bir ağacın dalını kesip ötekine batırmak. 8 — «Müsterih hâba dal!» manasına mürekkeb bir emir. 9 — Bağışlama, ince ve zarif.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ç	E	K	İ	R	G	E	■	A
2	A	Ş	İ	F	T	E	■	E	L
3	P	İ	R	■	■	G	İ	N	E
4	U	T	A	N	G	A	Ç	■	N
5	L	■	■	A	İ	L	E	V	İ
6	C	A	N	İ	Y	A	N	E	■
7	U	S	U	L	■	R	■	Ç	E
8	■	A	R	■	A	■	A	H	■
9	İ	N	İ	L	D	E	Y	E	N

BORSA

İstanbul Borsasının 6/11/941 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5.2375
Nevyork — 100 Dolar	132.20
Madrid — 100 Pezeta	12.9325
Stokholm — 100 İsveç Kr.	30.99
ESHAM ve TAHVİLÂT	
Merkez Bankası	130.—

YENİ ESERLER

Yapı

Yüksek Türk mimarlarının (Yapı) adlı bir san'at mecmuası çıkaracakları, başta mimarlık olmak üzere Güzel Sanatların her şubesini alâkadar etmek üzere neşriyat yapacakları haber alınmıştır.

Yurdumuzda bu san'atın yükselmesi uğrunda yapılacak gayretler elbette daima şükran ve teşvike şayandır.

Vatanımızın baştanbaşa bir imar sahası olduğu şu sıralarda salâhiyetli kalemlerin idare edecekleri (Yapı) refikimize başarılar dileriz.

İnkılâbcı Genclik gazetesi

Yeni nüshası Cumhuriyet Bayramı ve büyük mütefekkirimiz Ziya Gökalp sayısı olarak çıkmıştır. İlim adamlarımızın, genclerimizin kıymetli makale ve yazılarile intişar eden Genclik Dergisini tavsiye ederiz.

Nüfusta ve doğumda cinsiyet meselesi

İstatistik Umum müdürlüğü, Macar âlimlerinden Bela Foldes'in bu ünvanlı eserini Şefik İnana tercüme ettirerek neşreylemiş bulunmaktadır.

Eserin doğumlarda cinsiyet meselesine, bu hususta muhtelif nazariyelerin münakaşalarına aid şayanı dikkat malûmatı havidir.

S.E.C.
En meşhur İNGİLİZ radyoları
YENİ GELMİŞTİR
Galata Voyvoda Cad. Bereket Han No. 9

ŞAŞMAYAN SAAT
MARVIN İSVİÇRE
GALATA PERŞEMBE PAZARI YOĞURTÇU HAN Nº 5

SATILIK OTOBOMİL
39 modeli, yeni vaziyette Stüdyobaker Limozin araba satılıktır. 40104 telefon No.sına veyahud Galata Tünel civarında Sesli han 7 numaraya müracaat edilmesi.

ANAPİYOJEN
Dr. İHSAN SAMİ
İstreptokok, İstafilokok, Pnömokok, koli, piyosiyaniklerin yaptığı çıban, yara, akıntı ve cild hastalıklarına karşı çok tesirli taze aşıdır.

HAS ve HASAN TRAŞ BIÇAKLARI

Dünyanın en mükemmel bıçaklarıdır. Halis İsveç çeliğinden imal edilmiş olup fennî surette ve birkaç defa bilenmiştir. Rahat ve huzur içinde 100 defa traş olmak kabildir.

Türkiyede ve umum şarkta HASAN traş bıçağından fazla satılan ve rağbet gören yoktur. Hasan traş bıçağı kutularının tükenmesi ve Avrupadan getirilememesi yüzünden fabrikamızca kutular üzerine hakikî Hasan etiketleri yapıştırmak mecburiyeti hasıl olmuştur. Bazı kutuların derununda tesadüf edilecek Has kelimesinin yazı hatası olduğunu ve bunların hakikî Hasan traş bıçağı olduklarını ve şüpheye mahal olmadığını muhterem müşterilerimize arzederiz. Hasan Has markalarına dikkat: Hasan Deposu.

RADYOLİN
İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM
Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Haydarpaşa Lisesi Satınalma Komisyonundan:

Haydarpaşa lisesinde yaptırılacak olan 2992 lira 92 kuruş keşif bedelli tamirat açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 27/11/1941 perşembe günü saat 15,15 te Beyoğlu İstiklâl caddesi Karlman mağazası karşısında Liseler Satınalma Komisyonu binasında yapılacaktır.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri. proje keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak mektebde görülebilir.

Muvakkat teminat 225 liradır.

İsteklilerin en az bir taahhüdde 2000 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatle eksiltme tarihinden tatil günleri haric 3 gün evvel alınmış ehliyet ve 941 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile gelmeleri. (9693)

Kırıkkale Belediyesinden:

Aşağıdaki kadroda gösterilen maaşat esas olmak ve barem kanunları nazarı itibara alınmak üzere Kırıkkale Belediyesine memur ve müstahdem alınacaktır. Talib olanların 15/11/941 tarihine kadar memurin kanununun 4 üncü maddesine göre belgelerile birlikte Kırıkkale Belediye Riyasetine bizzat veya posta ile müracaatleri. (9644)

Aded	Memuriyetin nev'i	Aylığı Lira
1	Muhasib	85
1	Veznedar	60
1	Başkâtib	80
1	Kâtib	60
1	Zabıta âmiri	60
2	» memuru	50
1	Fen memuru	75
2	Tahsildar	50

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

İşletmemiz ihtiyacı için nümunesine göre pazarlıkla iki yüz tane sac soba alınacaktır. İsteklilerin pazarlığa iştirak etmek üzere 10/11/941 tarihinde saat on beşte Galata rıhtımındaki umum müdürlük binasında toplanacak satınalma komisyonuna müracaatleri. (9712)

Bir tramvay durağı kaldırıldı

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

Görülen lüzum üzerine Beyazıdla Çarşıkapı arasındaki Gedikpaşa tramvay durağının lâğvedildiği sayın yolculara bildirilir. (2722)

Fen Fakültesi Dekanlığından:

Hayvanat Enstitüsü için bir asistan alınacaktır. 18/11/941 tarihinde lisan deneme imtihanı yapılacağından isteklilerin Fakülte Dekanlığına müracaatleri ilân olunur. (9652)

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş
KUPONLU VADELİ MEVDUAT
PARANI BURADA İŞLET

Zayi — Beylerbeyi Nüfus memurluğundan aldığım hüviyet varakamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü olmadığı ilân olunur.

Namık kızı Gönül Görgüç

Yarın akşam: İstiklâl caddesinde 220 numarada
SENTA
(Eski Turkuvaz) Lokantası açılıyor
Müdiriyeti: Yeşilköy Palas ve Florya Plâjı sahibi
BAYAN SENTA ve BAY YAHYA BAYDAR
Her akşam, lüks ve muhteşem bir salonda danslı yemek.
SALON ORKESTRASI—CAZ
Üstad aşçılar idaresinde alaturka ve alafranga mutfak

İstanbul Leylî Tıb Talebe Yurdu Müdürlüğünden:

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletince bu yıl leylî tıb talebe yurdunun tabib ve eczacı zümrelerine kabul olunup vaki olan tebligatımıza rağmen henüz yurda gelmemiş bulunan talebelerin beş gün zarfında yurda müracaat etmeleri ilân olunur. (9611)

RADYO

Bugünkü Program

7,30	Program	18,03	Fasıl heyeti
7,33	Müzik (Pl.)	18,40	Swing orkes.
7,45	Haberler	19,00	İktısad saati
8,00	Müzik (Pl.)	19,15	Swing orkes.
8,15	Evin saati	19,30	Haberler
8,30	Müzik (Pl.)	19,45	K. Türk mü.
★		20,15	Rad.Gazetesi
12,30	Program	20,45	Şarkılar
12,33	Şarkılar	21,00	Ziraat ta
12,45	Haberler	21,10	Temsil
13,00	Saz eserleri	22,00	Orkestra
13,30	Müzik (Pl.)	22,30	Haberler
★		22,45	Orkestra
18,00	Program	23,00	Kapanış

GRİPİN
Baş, diş, nezle, grip, romatizma
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.
İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

T. İŞ BANKASI
KÜÇÜK TASARRUF HESABLARI
1942 İKRAMİYE PLÂNI
KEŞİDELER: 2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos. 2 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1942 İKRAMİYELERİ							
1 aded	2000	liralık	= 2000,—	lira	10 aded	250 liralık	= 2500,— »
3 »	1000	»	= 3000,—	»	40 »	100 »	= 4000,— »
2 »	750	»	= 1500.—	»	50 »	50 »	= 2500,— »
3 »	500	»	= 1500.—	»	200 »	25 »	= 5000,— »
					200 »	10 »	= 2000,— »

ÖKSÜRENLERE KATRAN HAKKI EKREM

Siyasal Bilgiler Okulu Müdürlüğünden:

Müesseseye mali ve iktısadi ilimler ve sosyoloji için 35 er lira asli maaşla iki asistan alınacaktır. Talib olanların kabul şeraitini ve imtihan tarihini öğrenmek üzere Müdürlüğümüze müracaat etmeleri lâzımdır. «8009» (9599)

Haydarpaşa Lisesi Satınalma Komisyonundan:

Haydarpaşa Lisesi pansiyonunun mayıs 942 gayesine kadar ihtiyacı olan 4000 kilo hindi ve 3000 kilo tavuk eti mubayaası açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 27/11/941 perşembe günü saat 14,45 te Beyoğlu İstiklâl caddesi Karlman karşısında liseler alım satım komisyonu binası içinde toplanacak komisyonda yapılacaktır.

Tahmin bedeli 4500 lira. ilk teminatı 337 lira 50 kuruştur.

İstekliler şartnameyi okulda görebilirler.

Taliblerin belli gün ve saatte câri sene Ticaret Odası vesikasile birlikte komisyona gelmeleri. (9694)

İstanbul Marangozlar Cemiyetinden:

Memlekete gelmiş olan bir miktar gomalağın tevziatı, Mıntaka Ticaret Müdiriyeti tarafından cemiyetimize bırakılmıştır. İstanbulda mobilya imal eden marangozlarla mobilya cilâcılığile meşgul olanlardan gomalak almak istiyenlerin unvan tezkerelerile, taleb ettikleri gomalak miktarını ve gomalağın mahalli sarfını bildiren bir beyannameyi 14/11/941 akşamına kadar Galatada Hezaren caddesinde Nazlı handa cemiyetimize vermelerini ve 14/11/941 tarihinden sonra beyanname kabul edilmiyeceğini ilân ederiz.

Nevzat Akay
DEVREKLİ KIZ AĞLASIN SAZLAR
№ 17728

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Çanakkale Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Yeniden kapalı zarf usulile eksiltmeye konulan iş: 76361 lira 38 kuruş keşif bedelli Ezine kazası jandarma hastanesi ikmali inşaatıdır

2 — Bu işe aid evrak şunlardır:

A — Proje
B — Hususî ve fennî şartname
C — Yapı işleri umumî fennî şartnamesi
D — Bayındırlık işleri genel şartnamesi
E — Sıhhî tesisat. elektrik tesisatı fennî şartnamesi
F — Fiat bordrosu
G — Eksiltme şartnamesi
H — Mukavele projesi

3 — İstekliler bu işe aid keşif evrakını Çanakkale Nafıa Müdürlüğünden bedelsiz olarak görebilirler.

4 — İhale 20 ikinciteşrin 941 perşembe günü saat 15 te Nafıa Müdürlüğü binasında toplanacak Komisyon huzurunda yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için taliblerin 5727.11 liralık muvakkat teminat vermeleri ve ihale gününden tatil günleri haric olmak üzere lâakal 3 gün evvel Çanakkale Vilâyetine müracaatle alacakları ehliyet vesikasile Ticaret Odası vesikasını Komisyona ibraz etmeleri lâzımdır.

6 — Teklif mektubları 20/11/941 perşembe günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Komisyona verilmiş olması ve posta ile gönderilecek mektubların ihale günü saat on dörde kadar Komisyona verilmiş bulunması şarttır. Postada gecikmeler kabul edilmez.

7 — Müteahhide arzu ettiği takdirde Muhasebei Umumiye Kanununun 83 üncü maddesi mucibince vereceği teminat mektubu karşılığı olarak ihale bedelinin üçte birini geçmemek üzere avans verilebilecektir. (9505)

P. T. T. Umumî Müdürlüğünden:

1 — Yirmi kıymette elli milyon posta pulunun tab'ı bu işte tecrübe ve ihtisası olanlar arasında yapılacak pazarlıkla ihale edilecektir.

2 — Muhammen bedel 23000 lira, teminat 3450 liradır.

3 — Fennî ve idarî şartnameler her gün Ankarada P. T. T. Levazım Müdürlüğünden. İstanbulda Levazım Umumî Depo Muhasibliğinden parasız olarak alınabilir.

4 — Pazarlık 22/11/941 cumartesi günü saat 11 de Evkaf Apartımanının asma katındaki dairede P. T. T. Levazım Müdürlüğünde komisyon huzurunda icra kılınacaktır. «8188» (9671)

İzmir Cumhuriyet Kız Enstitüsü ikamli inşaatı keşif bedeline yüzde on ilâvesile yeniden eksiltmeye çıkarılmıştır

İzmir Nafıa Müdürlüğünden:

İzmir Cumhuriyet Kız Enstitüsü binasının harici ve dahili sıvasile yağmur oluk ve dere ve kare fayans ve müteferriatı inşaatı 15266 lira 92 kuurş bedelle 20 gün müddetle kapalı eksiltmeye konmuş olup eksiltme 17/11/941 pazartesi günü saat 11 de İzmir Nafıa Müdürlüğünde müteşekkil komisyon tarafından yapılacaktır.

Bu işe aid keşif, silsilei fiat cetveli, şartnameler, mukavele projesi Nafıa Müdürlüğünde tetkik olunabilir.

İstekliler 2490 sayılı kanun hükümlerine göre hazırlayacakları 1145 lira 5 kuruşluk muvakkat teminat ve ihale gününden üç gün evvel Nafıa Müdürlüğünden alacakları ehliyet vesikası ve 1941 yılına aid ve Ticaret Odası belgesini muhtevi kapalı mühürlü teklif mektublarını 17/11/941 pazartesi günü saat ona kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vereceklerdir.

Postada vâki gecikmeler kabul edilmiyecektir. «4438» (9410)

Kırşehir Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Kırşehir - Kayseri yolunun kilometre 257 + 000 — 276 + 000 ayni kilometreleri arasında 14448 metre mikâbı ham taş ihzaratıdır. Bu işin keşif bedeli 43921,92 liradır.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi,
B — Mukavele projesi.
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi.
D — Şose. köprüler fennî şartnamesi.
H — Hususî şartname
F — Keşif ve hulâsa cetveli, mesaha cetveli, seri döperi, vasatî mesafe.
G — Grafik.

İstiyenler şartnameleri bedelsiz olarak Nafıa Müdürlüğünde görebilirler. Evrakın suretini 220 kuruş bedelle alabilirler.

3 — Eksiltme 10/11/941 tarihinde pazartesi günü saat 15 te Kırşehir Vilâyeti Nafıa Müdürlüğünde yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 3294,14 lira muvakkat teminat vermesi bundan başka 941 yılı Ticaret Odası vesikası ve eksiltme gününden «tatil günleri haric» üç gün evvel Kırşehir Vilâyetinden alacakları ehliyet vesikasını haiz olup teklif mektublarile birlikte vermeleri şarttır.

5 — Teklif mektubları yukarıda 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Kırşehir Daimî Encümeni riyasetine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilen mektublar üçüncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (9502)

Devlet Orman İşletmesi Aband - Keremali Revir Âmirliğinden:

Satılık köknar ve çam tomrukları

Devlet Orman İşletmesi Düzce Revirinin Düzce - Bolu şosesi üzerinde Tatava deposunda istifte mevcud «44» aded muadili «18,818» metre küp çam ve «409» aded muadili «313,344» metre küp köknar ve Yığlıca nahiyesi merkez deposunda «505» aded muadili «376,008» metre küp köknar, «89» aded muadili «55,277» metre küp çam tomrukları 14/11/941 cuma günü saat 14 te Düzce Revir Âmirliğinde açık arttırma ile satılacaktır.

Tatava deposundaki köknar tomruklarının beher metre küpünün muhammen kıymeti «10» lira, çam tomruklarının beher metre küpünün muhammen kıymeti «12» liradır. Ve Yığlıca deposundaki köknar tomruklarının beher metre küpünün muhammen bedeli «16» lira, çam tomruklarının beher metre küpünün muhammen bedeli «22» liradır.

Şartnameler Ankarada Orman Umum Müdürlüğü, İstanbul ve Bolu Orman Çevirge Müdürlüğünde görülebilir. Fazla tafsilât ve listeler Düzcede Revir Âmirliğinde, tomruklar yerinde görülebilir. Taliblerin % 7,5 teminat ve evrakı lâzımelerile ihale gün ve saatinde Düzcede Revir Âmirliğinde müteşekkil Komisyona müracaatleri. (9596)